

ZA LÁSKU VŠETKÝCH K VŠETKÝM!

Vianočný stromček svojim jasom a kúz-
lom vyrovnáva všetko rozporné a uvá-
dza nás do čarokrásneho sviatočného
vnútorného súladu. Všetci svorne poci-
tujeme útechu a čaro radostnej via-
nočnej atmosféry.

Boh sa stal intímny. Ved' „Slovo telom
sa stalo a prebývalo medzi nami!“ Od
tejto chvíle patrí nám a zdieľa s nami
celý náš život, naše ciele, naše radosti
i bolesti. Toto nevyspytateľné tajom-
stvo oznamuje nám preveľkú mieru
Božej lásky k ľudstvu. „Okuste a vid'te,
aký láskavý je Pán!“ (Žalm 33, 9). Boh
stvoril tento svet z lásky. Vo svojej tvo-
rivej láske stvoril svet hmotný, du-
chovný i mravný. A potom ešte z väč-
šej lásky stvoril seba samého ako
Bohodieťa. „Stal sa podobný ľuďom“
(Fil 2, 7). Boh chcel, aby v nás žil a
my v ňom. A čo my? Prečo si túto
vianočnú idylu radi znovu pripomína-
me? Lebo inej, krajšej a väčšej nieť a
nebude. Nou sa človek stáva lepši,
ľudskejší i šťastnejši. V roku 1888 o-
brátil sa Lev XIII. k tým, čo „vládnú
mocou, aby zabránili predaju človeka
do otroctva (Afrika).“ Vo westminter-
skej katedrále odpočíva veľký huma-
nista a cestovateľ Livingstone. Na jeho
náhrabku je táto úpenlivá výzva k
ľudstvu: „Vo svojej nemohúcnosti už
vyjadrujem iba svoje želanie, aby ne-
besá zehnali všetkým a každému, či
Angličanovi, Američanovi alebo Turkovi,
ktorý bude spolupracovať na tom, aby
kliatba otroctva zo sveta vymizla.“
Ešte aj dnes je mnoho toho, čo sa
prieči Božej láske a čo nie je v súlade
s duchom Vianoc. Ak milujeme Boha,
nemôžeme nemilovať aj človeka bez
ohľadu na jeho pôvod, rasu a národ-
nosť. Otročné jarmo kolonializmu a ka-
pitalizmu je veľkou škvrnou našich čias.
Troja králi pri jaslíčkách sú krásnou
symbolikou vianočného posolstva, ktoré
vyzýva k spolupatričnosti a jednote
všetkých.

Betlehemska hviezda svieti ako slnko
radosti po celej zemi a pre všetkých
bez rozdielu. V roku 1969 na námestí
sv. Petra vo Večnom meste videl som
srdcervúci výkrik do svedomia ľudstva.
Svätý Otec pri svojej slávnostnej sv.
Liturgii podával sv. prijímanie výlučne

(Dokončenie na 2. str.)



DECEMBER 1971

Slovo

Ročník III. • Číslo 12



„Čo ti prinesieme Spasiteľa, keď si sa pre nás zjavil na zemi ako
človek? Všetko, čo si stvoril, ti prináša dar: anjeli spev, nebesá
hviezdu, mágovia dary, pastieri obdiv, zem jaskyňu, pustatina jasle
a my – Matku Pannu.“

(Z večierne v Predvečer Narodenia Pána)



Liturgický kalendár

6. dec. — Sv. **MIKULÁŠ**, biskup myrský a divotvorca.
 7. dec. — Sv. **AMBROZ**, biskup milánsky.
 8. dec. — **NEPOŠKVRNENÉ POČATIE PRESV. P. MARIE**. (Gal 4, 22—31; Lk 8, 16—21)
 9. dec. — Bl. **POTAPIUS**, mních v Carihrade. Žil na prelome VI. a VII. storočia.
 10. dec. — Sv. **MENNAS, HERMOGEN a EUGRAF**. Prví dvaja boli v cisárskych službách. Pre vieru za Maximiána ušmrtení. S nimi aj Eugraf, sluha Menov. Zomreli okolo roku 310.
 11. dec. — Sv. **DANIEL**, stĺpnik. Žil v Carihrade a poznal Simona stĺpnika.
 12. dec. — **28. NEDELA PO SV. DU-**

CHU. — NEDELA PRAOTCOV. (Kol 3, 12—16; Lk 18, 18—27; Hl 5.)

13. dec. — Sv. **EUSRAT**, kresťan v Arménii, pre vieru so svojím služobníkom Eugenom umučený roku 303. Tiež sv. **Auxencius**, vojak za cisára Licinia. Zriekol sa svojho postavenia, aby nemusel obetovať pohanským modlám. Zomrel okolo roku 330.
 Iný sv. **Auxencius** bol pôvodom z Perzie. Vynikol ako vzdelaný teológ, účastník chalcedonského snemu a predstavený monastiera v Bithynii. Zomrel okolo roku 470.
 14. dec. — Sv. **TYRZUS** s druhmi, mučeníci z čias cisára Maximiána.
 15. dec. — Sv. **ELEUTERIUS**, biskup v Ilýrii. Státý mečom za cisára Hadriána spolu s matkou Anthiou roku 135.
 16. dec. — Sv. **AGEÁŠ**, prorok.
 17. dec. — Sv. **DANIEL**, prorok.
 18. dec. — Sv. **ŠEBASTIAN** s druhmi. Mučeníci pre vieru za Diokleciana.

Cisár ho dal najprv šípami prestrieľať, potom sochorami dotlať. Rok smrti 288 alebo 304.

19. dec. — **29. NEDELA PO SV. DU-CHU — NEDELA OTCOV.** (Žid 11, 9—10; 17—23; Mt 1, 1—25; Hl 6.)

20. dec. — Sv. **IGNAC**, nazývaný Theofor (Bohonositel). Podľa svedectva Šimona Metafrasta onen chlapec, o ktorom sa v evanjeliu sv. Matúša hovorí, že ho Syn Boží postavil uprostred apoštolov. Bol biskupom v Antiochii. Umučený v rímskom amfiteatri okolo roku 107.

21. dec. — Sv. **JULIANA**, panna a mučenica. Pochádzala z Nikomédie. Pre statočnosť v kresťanskej viere a čnostiach umučená vlastným otcom i vyhladeným snúbencom Eluziom. Státá mečom okolo roku 303.

22. dec. — Sv. **ANASTÁZIA**, veľkomučnica z čias Dioklecianových. Upálená okolo roku 304 na ostrove Palmyra spolu s ostatnými kresťanmi.

23. dec. — Sv. **10 MUČENÍKOV KRÉTSKYCH** z III. storočia.

24. dec. — Navečerie Pánovho narodenia — Štedrý deň.

25. dec. — **NARODENIE PÁNA — VIANOCE.** (Gal 4, 4—7; Mt 2, 1—12)

26. dec. — **NEDELA PO NARODENÍ PÁNA — ZBOR PRESV. BOHORODÍKY a SV. JOZEFA.** (Gal 1, 11—19; Mt 2, 13—23; Žid 2, 11—18; Hl 7.)

27. dec. — Sv. **ŠTEFAN**, prvomučeník a diakon.

28. dec. — Sv. **MUČENÍKOV NIKOMEDSKÝCH** z III. storočia.

29. dec. — Sv. **MLAĐATOK** betlehemských.

30. dec. — Sv. **ANÝZIA**, kresťanka v Solúni. Prebodnutá na ceste do chrámu okolo roku 303.

31. dec. — Bl. **MELANIA** pochádza z Ríma a spolu so svojim manželom Pínanom strávili istý čas v Tagaste pri sv. Augustínovi. Tam založili mužský a ženský monastier. Prikladom v čnostiach kresťanského života jej bola vlastná babička sv. Melania staršia. Zomrela v Jeruzaleme okolo roku 439.

Myšlienky na všedný deň

● Sú chvíle, v ktorých treba položiť aj takúto otázku: *Prečo som ja vlastne kresťanom? Po jej zodpovedaní sa alebo utvrdím, alebo navrátim k sebe späť, alebo zdezertujem.*

● Písmo sväté je slovo Božie. Boh nám v ňom slovom ľudským a prostredníctvom ľudí oznamuje svoje pravdy na našu spásu.

● Aj apoštol je človek, ktorému môže byť aj zima a ktorý potrebuje aj literatúru. Je človek, ako ostatní. Líši sa od nich len bezvýhradnou odovzdanosťou tomu, k čomu ho Pán povolal.

● Boh zmŕtvychvstaním Svojho Syna definitívne potvrdil, že učiní ľudstvo šťastným a tým samým faktom súčasne toto prisľúbenie aj splnil. Toto je základ, na ktorom pevne stojí naša viera i nádej na naplnenie tohto prisľúbenia aj v našom osobnom prípade.

● Nie je ani tak rozhodujúcou mierou našich teoretických poznatkov o Bohu, ani vedecké zdôvodnenie nosnosti našej viery, ale na prvom mieste je rozhodujúcou naša opravdivosť v nezištných prejavoch kresťanskej lásky. Vieme predsa, že Boh je láska. Nuž, akéže živé a aké činné je v nás toto vedomie a povedomie?

● Zvykli sme si niekedy orientovať sa podľa príkladu iných. Sme si vedomí toho, že aj tí sa môžu orientovať, konať a správať sa podľa nás? Sme schopní vziať na seba túto zodpovednosť príkladného konania poctivo na seba?

● Kristus znamená spásu pre všetkých ľudí a pre celý svet. Kto ho poznáva svojím životom, zakotví v spoločenstve s Bohom a bude mu to na spásu vlastnej duše.

● Boh žiada od nás len to, aby sme sa otvorili pre neho, aby sme dokázali povedať svoje „áno“ na jeho pokyny, aby sme sa nechali obdarovať jeho darmi a tie dary potom ďalej rozdávali.

● Ovocím viery musí byť čínorodá láska. Je predsa toľko možností pomáhať a zúčastniť sa pomocných akcií, ktoré sú výrazom lásky. Kresťan má len jednu povinnosť: milovať a pomáhať všade a natoľko, nakoľko len vládze.

● Kto rozhodne vykročil, má už pol cesty za sebou.

● Mierou nezištnosti našej lásky k blížnemu je intenzita našej radosti z jeho úspechov a z jeho dobra.

● V ňom bol život a život bol svetlom pre ľudí... Posolstvo Kristovo znamená život a jeho naplnenie. Ak by som chápal jeho slová s rozpakmi alebo príliš úzkoprso, bol by som ešte veľmi ďaleko od podstaty tohoto posolstva.

(Vybral a preložil Marián Skala)

(Dokončenie z tit. str.)

niekoľkým ženám z trpiaceho Vietnamu. Bolo to tiché, ale veľmi dôrazné volanie po pokoji a spravodlivosti. Radujeme sa pri našom vianočnom stromčeku, ale naše šťastie a radosť nemôžu byť úplné, keď vieme, že naši bratia a sestry na zemi ešte trpia. Pri vianočnom stromčeku radosť a lásky zbavme sa vo svojom vnútornom svete všetkých prejavov márnomyseľnosti a pýchy, nesvornosti a nelásky a rozširujme s odhodlaním v okruhu svojho životného pôsobenia ducha pravej vianočnej lásky všetkým ku všetkým!

o. Viktor Skorodenský



Krásny a dojemný sviatočný čas, v ktorom si pripomíname narodenie Spasiteľa sveta, je dobrou príležitosťou k tomu, aby sme dali prehovoriť svojim najnežnejším citom a slová úprimných želaní obalili do teplej a čistej nádhery ľudskosti a šľachetnosti.

Veď si pripomíname narodenie nesmiernej Božej Lásky. Lásky, ktorá v betlehemskej prostote vstúpila na tento svet a v obeti na dreve kríža prehovorila k ľudstvu všetkých čias jasnou výzvou, aby sme ju prijali, hlásali a uskutočňovali v každom čase a k všetkým bez rozdielu.

Radostný anjelský spev nad Betlehemom sa chce znovu ozývať, ale predovšetkým chce silne a presvedčivo zaznievať z našich srdiec, z našich duší. „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“ – chce sa preniesť zo vzdialených betlehemských strání bližšie k nášmu vnútru. Chce rozochvieť struny nášho srdca a chce ich rozochvieť nie na krátky pominuteľný čas trvania vianočných sviatkov, ale chce silne a presvedčivo znieť vo všetkých dňoch nášho života, tých radostných a slávnostných, prostých a všedných.

Úprimne želám spolu s našim milovaným Otcom biskupom Bazilom dôstojnému duchovenstvu, milým veriacim a všetkým ľudským bratom a sestrám plnosť šťastia, blaha a pokoja k tohoročným sviatkom Božieho narodenia. Nech toto úprimné želanie sa naplní a uskutoční vo vašom živote i v práci. Nech je požehnané samotným Božím Dieťaťom a premení sa na šťastnú a radostnú skutočnosť, v ktorej nájde svoj odraz upevnenie tých najšľachetnejších úsilí našich čias: M i e r vo svete a l á s k a človeka k človeku, aby sme všetci pocítili naliehavú potrebu vytrvalo uskutočňovať známu výzvu Sv. Otca Pavla VI., aby všetci sme si boli bratmi!

Christos raždajetsja! Slavite Jeho!

o. Ján H i r k a, ordinár

Prepožič srdce na vlnu lásky!

„Ako občania tejto vlasti a členovia socialistickej spoločnosti máme účasť na mnohých opatreniach sociálno-ekonomického charakteru. Naš štát venuje veľké úsilie o ustavičné zvyšovanie životnej úrovne. Stará sa o zlepšenie populačného vývoja a o lepšie postavenie rodín s deťmi. Podľa posledných úprav sa poskytuje materský príspevok nie na jeden rok, ale na dva roky pri narodení druhého a ďalších detí. Zvyšuje sa podpora pri narodení dieťaťa z doterajších 1000 Kčs na 2000 Kčs. Tieto zvýšenia znamenajú ročne 1 miliardu korún. Štátna správa rieši aj náročné úlohy v bytovej výstavbe. Dňom 1. októbra

sa zvýšili všetky starobné a invalidné dôchodky. Prakticky to znamená, že každý starodôchodca dostane ročne takmer 1500 Kčs. Vidíme, že stredobodom záujmu našej socialistickej spoločnosti je človek a jeho život. Ako budeme za to vďační? Vďačnosť prejavíme v srdci, keď myslíme na tie mnohé dobrodenia. V slovách, keď o nich budeme hovoriť. Skutkom, keď svojou statočnou prácou budeme prispievať k všeobecnému dobru.

„Všetko teda, čo chcete, aby vám ľudia činili, čiňte aj vy im“ (Mt 7, 12)! Prejavujeme aj vďačnosť za každý skutok lásky, ktorá prichádza od blízkeho. Vtedy aj svoje srdce prepájame na vlnu lásky!“

(Dr. K. Kolečanský v KN, č. 41/1971, str. 1)



MILOSTIPLNÉ TOHOROČNÉ SVIATKY BOŽIEHO NARODENIA

v duchovnej radosti a obrode prežité a v spokojnom vnútornom vyrovnaní oslávené všetkým svojim čitateľom, prispievateľom a priaznivcom z úprímného srdca želá

Redakcia SLOVA

„Týmto sviatkom sa začínajú prvotiny nášho života. Čože sa môže vyrovnat tejto slávnosti? Boh prišiel na zem, človek do neba, anjeli s ľuďmi sa spoločne radujú, ľudia s anjelmi a všetkými nebeskými mocnosťami sa schádzajú...

A preto tešme sa a radujeme sa všetci, plesajme nad dobrami, ktoré sa pre nás stali. Ak totiž patriarcha Abrahám si želal, aby uvidel deň Pánov a uzrel i zraďoval sa, tým viac nám patrí sa radosť a jasť pri pohľade na Boha v plienkach ovinutého a obdivovať i žasnúť nad veľkosťou takého dobrodenia.“

(Sv. JÁN ZLATOÚSTY)

Svätostánok

Tu sa hľadá poklady. A hlava sa ukloní už akoby sama na prahu tajomstva. Je to viditeľný znak neviditeľnej skutočnosti — prítomnosti Boha medzi nami, dosiahnuteľne a blízko...

Prečo sa teda báť života alebo i smrti, keď ten, ktorý vládne životom i smrťou, venuje nám svoju priazeň a svoju pomoc až takto, rukolapne?!

Čaká tu na teba, čaká bez hnevu a netrpelivosti, tak ako kedysi čakal na Šavla, až sa ho dočkal na ceste do Damašku... Čaká, aby narovnal tvoje chodníky a upevnil tvoje kroky na nich.

Nechvej sa nepokojom ani sa neľakaj. Tu všetkému porozumieš, všetko dosiahneš, ak prídeš s dobrou vôľou.
(Kazimiera Kwiek-Żurkowa — Preklad Marián Skála)

ĽARCHA VŠEDNÉHO DŇA

Mnohí, ale hlavne mladí ľudia, si niekedy nedostatočne uvedomujú fakt, že veľké chvíle v živote človeka prichádzajú zriedkavo a že väčšina života plynie vo všedných, monotónnych, až šedivých dňoch. Ubíjajú nás drobné, protivné a nezaujímavé veci doma, na pracoviskách, v styku s ľuďmi, ba ešte aj najbližší v rodine i priatelia sú mi nemilí.

Ale táto monotónnosť všedného, každodenného života je najlepším skúšobným kameňom hodnoty charakteru človeka. Mám pred sebou ušľachtilú postavu môjho nebohého otca. Jeho život plynul v obyčajnej všednej práci, v starostlivosti o rodinu. Konal si svedomito svoje povinnosti otca rodiny a povinnosti okolo nevelkého hospodárstva v každom čase i nečase, v horúčave dňa i v chladných dňoch jesene i mrazivej zimy. Povždy mi zostane vzorom života, veľkého vo svojom každodennom trude i vo svojej všednosti.

Sme priveľmi netrpeliví, akisi nervózni, nazdávame sa, že všetko má sa konať rýchlo. Zabúdame na Kristovo podobenstvo o zrne, ktoré musí zmrieť, aby prinieslo úrodu. Na vznik veľkých diel a činov treba niekedy veľmi dlho čakať. Málokedy si pomyslíme na to, že všedný, obyčajný deň je skúškou vernosti zvolenému ideálu. V každý deň skladáme skúšku z toho, či naozaj úprimne usilujeme o opravdivú veľkosť Božieho dieťaťa.

Často umorení námahou všedného dňa, v ktorom sa ti to možno ani všetko nepodarilo, že si hovorieváš: „ani žiť sa mi nechce“, naraz vidíš, koľko príležitostí na veľkosť charakteru ponúka ti všedný deň. Kedysi sa ti zdalo, že na veľké činy treba dlho čakať. Teraz vidíš, že opravdivá veľkosť človeka nespočíva na jednorázovom splnení činu, ale na dobrom prežití obyčajného dňa, ktorý ti Boh dal k dispozícii.

Čo to znamená dobre prežiť deň? To nie je iba vyhýbať sa príležitostiam na zle alebo neukriviť bližnému. To by bol len negatívny program a kresťanovi nemôže stačiť. Kresťanský program všedného dňa musí byť pozitívny, naplnený uvedomelými činmi lásky k bližnému. Tími bližnými sú ti, čo sú okolo tvojho, či teba v rodine, v zamestnaní, na ceste. Ti všetci by mali pocítiť, že i všedný deň má svoju krásu, ak rozdáme úsmevy, nie sme grabiármi, ak prijíame mienku druhého, pomôžeme v rodine, ak popustíme zo svojho egoizmu... Každá činnosť, vykonávaná cez deň môže sa darovať Bohu a môže byť posvätená. Takto bude plynúť do našej duše dar milosti zhora a v duši začne vládnuť mier a šťastie všedného dňa.

Jednou z najkrajších chvíľ v živote človeka je moment uverenia, prebudenia sa pre Boha. Také chvíle nesmierného ľudského šťastia zažili mali i veľkí ľudia, vyhlásení i nevyhlásení svätci, Claudel, Péguy, Bloy, Larigaudi, Ferrini, malá Tereza, Vit Fontgaland. Od tej chvíle svet i ľudia ukazujú sa človekovi v novom svetle. Predtým komplikované ťažké veci stávajú sa celkom prostými. Ináč už oceňujeme monotónnosť života a v ňom stále sa opakujúce roky, mesiace, týždne, hodiny; večer kladieme sa na odpočinok s pocitom povedomia, že sme deň dobre prežili, ráno vstávame ľahko, aby sme obohatili dušu milosťou všedného dňa.

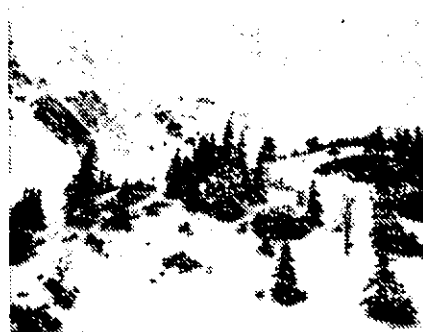
Tvorivá a uvedomelá víťazstvo nad monotónnosťou života je cesta pre plnosť všedného dňa. Najkrajšie obrazy sú mozaiky a tie sa skladajú z tisícov drobných, farbištých kamienkov. Kiež by sme aj my vedeli zostaviť z nášho života nádherný, farbišty mozaikový obraz, ktorý by bol chválou ľarchy všedného dňa pred tvárou Božou.

T. M. Raslavický

Za teplú ľudskosť nášho života

Zamiloval som si populárnu a majestátnu kroniku s pestrou zmesou rôznych ľudských typov, sviatočných i všedných udalostí, tvrdých i nežných zážitkov, predovšetkým farebných popisov lákavej severskej a povedal by som vždy vianočnej krajiny. Myslím tým na Gulbrandsenovu trilógiu Večne spievajú lesy, ktorá v stručnej a nepodstatnej skrátke bola aj sfilmovaná. V posledných rokoch preklad knihy vyšiel v novom vydaní (slovenskom i českom).

Ak toto pripomínam, chcem predovšetkým poukázať na silné dojmy, ktoré sa zmocňujú duše každého, kto sa začíta do tohto pozoruhodného diela. Je tam veľa pôsobivých, zaujímavých a strhujúcich miest. Do vianočnej sféry však najpôsobivejšie zasahuje ono miesto 2. dielu prvej časti tejto románovej kroniky, v ktorom sa autorovi tak jedinečne podarilo vykresliť starého Daga Björndala, jednu z ústredných postáv románu. Je to uchvacujúci moment jeho osamotenosti v tichu štedrovečernej noci, keď po príjemne prežitom spoločnom večierku vychádza pred svoj dom.



„Dag vyšiel na podstenu a načúval. Vichrica sa hnala lesmi. Z diaľky a z najbližších hájov sa ozýval spev. Dnes v noci sú na slobode všetci, čo zomreli a boli sputaní, myslel si... Zastavil sa tam v tme a premýšľal azda o niečom? Išiel k posteli a či azda do starej izby? Vírili v ňom spomienky, vyvolané melódiami slečny Barreovej... na pannu Dorotu a na Teréziu? Myslel na ich teplú ľudskosť?

Myslel na všetko, čo rozdávali okolo seba — i jemu a na to, ako málo im dával on — ako málo žil pre ne? Myslel na tisíce svojich samotárskych dní — v najmocnejšom období života? Myslel na všetky hodnoty, čo stratil — na všetky dobré roky,

ktoré urobil chladnými sám sebe i svojej rodine?...” (Cit. z prekladu K. V. Rypáčka.) A v závere zaznieva známe a v diele niekoľkokrát opakované vyznanie, že „dobrí ľudia sú mocní nielen v živote ale i po smrti.“

Áká veľká ľudsko-kresťanská pravda zmocnila sa v tichu štedrovečernej noci tak osamelého a tvrdého srdca mocného a bohatého človeka. Starý Dag je osobnosťou románovou, ale svojrázne živou a žijúcou, ktorú môžeme objaviť aj v románe nášho vlastného života. Štedrovečerné zamyslenie, ktoré sa nás naozaj zmocní aj v tohoročných chvíľach vianočného kúzla, malo by nás podnietiť k podobným záverom. Aby sme totiž viac mysleli na „teplú ľudskosť“ i na to, že „dobrí ľudia sú mocní nielen v živote ale aj po smrti.“

Nech v tichu dojemného čakania vo sviatočnom ovzduší štedrého večera dozrie naša ľudskosť, podporená úprimnou a zaväzujúcou kresťanskou blíženeckou láskou k tomu, aby sme upevnili dobrotu svojho srdca tak, že z neho bude vychádzať i teplá ľudskosť i vnútorná sila, ktorá nás urobí ozaj mocnými v živote i po smrti!

Dr. E. KORBA



VĎAKA TI, BOHORODIČKA!

Keby som bol vtáčkom, či pevcom, najkrajšími áriami vyspieval by som svoj ľudský pocit vďaky tebe — Matka, Panna Mária. Ale či jestvuje vôbec spevácky výkon, či jestvuje taký slohový útvar, v ktorom by sa dala dostatočne vyjadriť úprimná ľudská vďaka nebeskej Matičke za to, čo pre nás urobila?

Mária, Matka a Panna, jednoduchá a prostá žena izraelského ľudu, s chvejúcim srdcom podujala sa splniť vôľu Otca v nebesiach. Veď do anjelského zvestovania ani len netušila, že je tou vyvolenou dcérou Otcovou... Ani anjeli nebeski, obklopujúci nebeský trón, neodhalili tajomstvo zámerov Božích. Tak úzkostlivo si ho pre seba zachovával Pán neba a zeme, aby zloba diabla ani len nepošramotila nebeský klenot, ktorým sa stala Panna Mária. Nie div, že uchováva zvestované tajomstvo Božie v svojom srdci, mlčky znášala ponižujúce príkorie pohľadov i odsudzujúcich ľudských rečí...

Len betlehemskej jaskyni odhalila už skutočný zámer Boží. Syn Boží sa stal človekom, narodiť sa z Márie, Panny, aby svojím poslaním spasil svet.

Anjeli zasli nad veľkorysťou velebnosti Božej! Hlboko sa sklonili pred najväčšou Pokorou a Poniženosťou, stelesnenou v tej úbohej, chladnej a temnej jaskynnej maštali. A nezdržali sa anjelské zbory, aby svojím chválospevom, nesúcim sa i zemskej oblohou, nevzdali hold úcty a vďaky Všemohúcemu, za prejav Božej lásky k ľudskému pokoleniu.

Preblahoslavená Matka ani nevnímala to, čo sa dialo okolo nej. Jej pohľad uputával zverený nebeský poklad, malé, nevinné Dieťa...

Atmosféra betlehemskej jaskyne je preplnená ukľudňujúcou idyllou. Vo sväte jasnej hviezdy i slabo blikajúceho kahančeka stojí udivený sv. Jozef... Aj on bol

prekvapujúco zasiahnutý nebeským tajomstvom, ktoré sa nepriaznivo odrážalo v ľudskom odsudzovaní, neznajúcom Božieho tajomstva. Ťažko mu bolo, kým aj jemu neodhalil anjel uskutočnenie najsvätejšieho zámeru Božieho... A teraz s pohnutím sa díva na to Božie Dieťa, ktoré je zverené jeho mužnej ostražitosti, bdelosti a radostnej starostlivosti. Ako sa len chveje pod ťarchou zodpovednosti z obáv, či zverení úlohu zvládne...

Pastieri, tie prosté duše ľudu, započúvali sa do nebeskej melódie anjelských zborov, neváhali a poponáhľali sa pokloniť nebeskému Dieťatku. Vo svojej prostote a chudobe priniesli svoje srdcia, plné nefalšovanej poklony a radi sa podelili s tým, čo mali, len aby spríjemnili pobyt svätej Rodiny v jej skromnom pastierskom prístrešku.

Za svitom nebaskej hviezdy ponáhľali sa traja králi a mudrci z Východu. V zastúpení vzdialených pohanských národov súčasných i budúcich generácií sveta vzdali dôstojný hold Pánovi a Kráľovi neba i zeme v jasličkách, zvýraznený zlatom, kadidlom a myrhou.

Len ti chýbali, ktorí Vykupiteľa sveta od vekov očakávali, i keď ich si vyvolil Hospodin za svojich najbližších...

A krásna betlehemska idyla sa končí...! Začína sa neúprosná realita života všetkých budúcich vekov a generácií ľudstva, realizácia spásy ľudského pokolenia... Veď Vykupiteľ sveta je tu! Tu je v eucharistickom Betleheme v našich chrámoch, tu je v jasličkách verných ľudských sŕdc!

Ale betlehemska idyla sa práve preto neskončila ani po stáročiach. Obnovuje sa a ožyva sa v koledách a vianočných piesňach i zvykoch, trblieta sa v ligote sviec. Chladný stisk ruky oteplieva, krehká ľudská láska sa premieňa v milú pozornosť darčekmi prejavmi vrúcnejších vzájomných vzťahov... Ba aj tí svätoční návštevníci domu Božieho aspoň vtedy prichádzajú na krátku chvíľu pokloniť sa Pánovi neba a zeme...

A predsa! Tak ako vtedy i dnes sa Božie Dieťa chveje a je nespokojné... Tá ľudská okázalosť, pompéznosť, povrchná formálnosť, nelahodí, po úprimnom privítaní túžiacemu Spasiteľovi... Hýrivé osvetlenie sviec, lustrov a reflektorov oslepuje a znemožňuje pohľad do zákulisia chvíľkového idyllického naladenia ľudskej duše... Nechýba ani dnes kadidlo, tymian a zlato a predsa nie sú to dary, po ktorých by Spasiteľ túžil...

Chýba hrejivý prejav úprimnej pokory, hlboké viery a čínorodej lásky.

A tak jedinou bytosťou, ku ktorej sa i dnes „túli“ to Božie Dieťa v jasličkách, je Matka preblahoslavená Panna Mária. Ona svojou nehou nahrádza svojmu Synovi i dnes chlad a nevšímavosť ľudských sŕdc. Bohorodička v ochrane sv. Jozefa poskytuje účinnú náhradu a odprosenie za ľudské nepochopiteľné zaznávanie prejavu nekonečnej Lásky Božej, ktorá sa stelesnila v betlehemskej jaskynnej maštali, aby stále prebývala medzi nami v najsvätejšej Eucharistii!

Prijmi, Matka, aspoň nepatrný hold prostých ľudí, ktorých srdce je preplnené úprimnou zbožnosťou a láskou!

Prijmi i hold všetkých, ktorí prácu svojho umu skladajú v hlboké pokore pred eucharistické jasličky...

Vďaka ti i dnes, Bohorodička, za slzy a odprosenia!

Vďaka ti, Matička, i za úsmevy idyllickej blaženosti a božieho požehnania, ktoré nám pri jasličkách vyprosuješ!

Tibor Fedorenko



MATKE SLOVA

Buď pozdravená
Mária
doznelo meno
Deva zdvihla zrak
a uverila
Nečakajúc na zázrak
zvolila
SLOVO TELOM SA STALO
Ona ostala Pannou
Posol odišiel
Ostala žena
čakajúc na kolenách
narodenie Syna

Pred obrazom
uctievanej ženy
so sklopenou hlavou
kľučíš
Ponižene
oči kloplac k zemi
Mária
voláš bez hlasu
prípútaný k inej žene

A. N.

LÁSKA K ČLOVEKU JE REÁLNA POLITIKA — myšlienka, ktorú vyslovil nositeľ Nobelovej ceny mieru — nórsky polárny bádateľ a učenec Fridtjof Nansen (1861—1930) — ktorého 110. výročie narodenia si pripomíname v tomto roku. Jeho veľkosť sa prejavila najmä v práci červeného kríža, keď po prvej svetovej vojne pomáhal hladujúcim v Povolží, začo mu vyjadrila vďaka aj vláda Sovietskeho zväzu.

Výklad proskomidie (Pokračovanie)

8. – Hlavným a podstatným cieľom proskomidie je **príprava obetných darov**: chleba a vína a ich posvätenie modlitbou. – Ako sme už spomenuli, v priebehu stáročí táto príprava obetných darov sa vyvíjala tak, že dnes máme z toho samostatnú, ucelenú časť bohoslužby. Kým kňaz dôjde k samej príprave darov, predpisujú sa mu už po štvrtý raz potrojný poklony na prejav kajúcnosti, ľútosti a na obsiahnutie Božieho milosrdenstva. Také poklony sú typickým výrazom východnej kajúcnosti a spájajú sa obyčajne s kajúcimi modlitbami, najčastejšie so slovami kajúceho mytníka: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu!“ (Lk. 18, 13). – V čase Druhého vatikánskeho koncilu 16 našich hierarchov, prítomných na koncile, okrem iného zhodli sa na všeobecnej úprave, že v budúcnosti potrojný poklony sa zredukujú na jednu pri ktorýchkoľvek bohoslužobných úkonoch. Takisto potrojný prežehnávanie zredukovali na jedno a potrojný odriekavanie tých istých modlitieb na jedno s výnimkou spevu „Svätý Bože“, ktorý treba spievať alebo odriekavať trikrát. – Toto uvádzame hneď na začiatku našich výkladov, aby sme sa nemuseli k tomu vracieť pri ďalších a aby sa nik nedivil, keď pri ďalších výkladoch budeme hovoriť už len o jednej poklone, o jednom prežehnávaní a o jednom modlení.

Teda, keď si kňaz umyl ruky, so slovami: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu“, urobí poklonu, vezme do ľavej ruky chlebiček – prosforu, do pravej ruky kopiju, prežehná ňou raz chlebiček a hovorí: „Na pamiatku Pána a Boha a Spasiteľa nášho Ježiša Krista“. – Potom hneď začne vykrájať tzv. Ahnca – Baránka v podobe štvorčeka štyrmi rezmi a pri nich hovorí slovami: „Ako ovcu na zabitie ho vedú. – A pokolenie jeho ktože vypovie?“ – Teraz prevráti v ruke Baránka so slovami: „Lebo odnime sa mu na zemi život jeho“, na prevrátenej strane s kopijou zarezáva kríž a hovorí: „Obetuje sa Baránok, ktorý sníma hriechy sveta, aby svet žil a bol spasený“. Potom položí Baránka na diskos, do jeho hornej pravej časti zabodne kopiju so slovami: „A jeden z vojakov kopijou bok mu prebodol a ihneď vyšla Krv a Voda“. Pri slove Krv žehná víno a nalieva do kalicha. Pri slove Voda prežehnáva vodu a nalieva niekoľko kvapiek. Pri utieraní sten kalicha pokračuje v slovách sv. evanjelistu Jána: „A ten, kto videl, vydal o tom svedectvo.“

Zo zvyškov profory vykrája čiastočky a kladie ich na diskos v istom poradí, aby slúžili k sv. prijímaniu veriacich. Môže ich klást podľa približného odhadu, koľko asi môže byť prijímajúcich. Teda počet čiastočiek nie je predpísaný. Má však klást jednu ku cti P. Márie po pravom boku Baránka, potom po ľavom aspoň jednu na česť anjelských chórov a svätých – tzv. deviatočinie. Pod Baránka kladie čiastočky za živých, ďalšie za tých, za ktorých je inšencia a na ktorých spomínať chce. Aspoň jednu má položiť za zomrelých a nakoniec jednu za seba.

Keď kňaz dokončí kladenie čiastočiek, pri spievanej sv. Liturgii naloží do kadidelnice tymian s príslušnou modlitbou, požehná ho a začne prikrývanie diskosa a kalicha. Potom sa modlí tzv. modlitbu

predloženia – protezis, v ktorej prosí Pána, aby požehnal pripravené dary a spomenul vo svojom kráľovstve tak na tých, ktorí ich prinášajú, aj na tých, za ktorých sú prinášané. – Dávnejšie tým proskomidia končila. Neskoršie dodali tzv. malý odpust (prepustenie ľudu). V 14. storočí po odpuste pridali tropár „V hrobe s telom...“ akiste preto, že v tých časoch symbolické výklady oltár považovali za Kristov hrob. – Používanie kadidla je pradávané. Je výrazom ľudskej bohohocoty a túžby zaľúbiť sa Bohu.

Do 10. storočia kladol sa na diskos celý chlieb (prosfora). Víno a voda sa nalievali bez akýchkoľvek slov. Tak o tom svedčia písomné pamiatky z 8. – 9. storočia. Používanie kopije začína až v 10. storočí. Slová pri vykrájaní Baránka sú vzaté z proroka Izaiáša, pri nalievaní vína a vody z evanjelia sv. Jána. Naznačujú, čo bude z tohto chleba a čo sa bude diať pri Službe Božej, že sa pri nej obnoví celý život Spasiteľa, najmä však jeho smrť na kríži po premenení chleba a vína na jeho Telo a Krv. – Prosfora zobrazuje Presv. Bohorodičku. Vykrájanie Baránka naznačuje Kristovo narodenie z P. Márie. Čiastočky na diskose po bokoch Baránka a pod ním naznačujú nám mystického Krista so všetkými jeho údmi v nebi, v očistci a na zemi. Na úžitok všetkých bude znovu obetovaný. Ale aj všetci s ním majú sa obetovať!

Prinášanie kadidla, okladzanie obetných darov výrazne symbolizuje príchod Troch kráľov k jasičkám. Prikrývanie obetných darov zobrazuje zaviniutie spasiteľa do plienok. Používanie hviezdice má praktický zmysel, aby sa prikrývadlá nedotýkali obetných darov na diskose. Používanie hviezdice začalo až vtedy, keď začali so zvykom klást vedľa Baránka na diskos aj čiastočky.

Zvyk dolievať do vína vody je pôvodu starozákonného. Symbolicky naznačuje dve prirodzenosti v Kristovi, ako aj skutočnosť, že po prebodnutí jeho boku vytiekla z jeho Srdca Krv a Voda a že sám Spasiteľ použil pri Poslednej večeri víno zmiešané s vodou.

o. Ján Ďurkán

JEDNOTA CIRKVI

II. pokračovanie)

1. Cirkev je nielen jeden duch, jedno neviditeľné milostiplné zjednotenie ľudí, ale aj jedno telo, jeden viditeľný živý **súborný-kolektívny celok**, jedno dokonalé „spoločenstvo“ veriacich, viazaných medzi sebou organickými putami podriadenia sa neviditeľnému životnému princípu a zjednocujúcim orgánom. „Hoci sme mnohí, sme jedno telo v Kristovi, sebe však sme navzájom údmi“ (Rim 12,5).

2. Kým všetci nedospejeme k jednote viery... k miere plného vzrastu Kristovho, tj. až do doby prechodu zo stavu bojujúcej a putujúcej Cirkvi na zemi do stavu víťaznej Cirkvi na nebi, — do tej doby budovanie tela Kristovho vo viere a láske sa uskutočňuje od Boha prostredníctvom obecné dostupných ľudských služieb, zvlášť prostredníctvom jednej učiacej hierarchie pastierov.

3. Podriadenie sa tejto jedinej Kristovej hierarchii je nevyhnutné pre dosiahnutie „dokonalosti svätých“ a dokonalej lásky.

4. Pastieri Cirkvi preberajú svoju učiteľskú právomoc nie od veriacich nie od cirkevného ľudu, ale **od samého Krista**, ktorý ich „ustanovil“ preto, aby veriacich chránili od zhubného vplyvu hocijakého vetra nejednoty a rozkolov.

5. Bratská súbornosť-kolektívnosť všetkých veriacich predpokladá ich podriadenie sa Kristovi ako hlave v osobe, hierarchov ním ustanovených.

Z osvedčených prameňov v dejinách Cirkvi chceme a môžeme porozumieť obrodnej výzve II. vatikánskeho koncilu a premietnuť ju do nášho života a sveta. Z koreňov kresťanských dejín možno výjsť k potrebám a vzorom pre dnešné časy. Tak napr. Matúšovo evanjelium hlása Spasiteľovu výzvu o kráľovstve Božom v podobnenstve o kvase (13,33) proti úzkoprsmému a nesprávnemu chápaniu farizeov (16,5), ktoré sa viazalo k mŕtvej litere a nie k životu. Podobne povzbudzuje kresťanov aj sv. Pavol, keď vyzýva, aby sme odložili neplodnosť starého kvasu a stali sa cestom novým. (I Kor 5, 6—7). Celé dejiny Cirkvi sú dostatočným obrazom bojov aj víťazstiev proti strnulosti a neživosti v duchovnom živote. V širšom chápaní všetky cirkevné snemy (od nicejského až po II. vatikánsky) podávajú prehľad o obnove viery, mravov a života. V užšom chápaní bol to stredovek (XIV. storočie), ktorý vyvolal k životu obrodnú zbožnosť a dal jej aj klasický názov (devotio moderna). Toto hnutie vzniká v časoch cirkevného blahobytu, keď praktické odkresťančenie mnohých cirkevných predstaviteľov zasiahlo aj do mentality prostého ľudu. Strácal sa zmysel misijného poslania Cirkvi v službách obety, chudoby a čínorodej lásky. V Holandsku sa zdvihla vlna odporu proti formalizmu cirkevných kniežat a feudálov vedená Gertom Grootom (1340—84) a vyzývajúca k osobnej praktickej a vnútornej zbožnosti. Podobne aj Tomáš Kempenský, od ktorého smrti uplynulo v tomto roku 500 rokov, ukazuje vo svojom diele Nasledovanie Krista cestu kresťanskej obrody. Sv. Katarina Sienaška, Hendrich Suso, Majster Eckart a iní sú živým hlasom do svedomia vo svojich časoch. Podstatné rysy obrodnej zbožnosti vychádzali zo srdca Európy, to znamená od nás v čase rozkvetu karolínskej slávy národa a slovanstva v XIV. storočí.

Augustiniánsky mnášter v Roudnici nad Labem položil základy pod vedením svojho predstaveného Petra Klari ficatora pre obrodnú zbožnosť, ktorá dostala národný charakter. Otec vlasti Karol IV. spolu s Arnoštom z Pardubic podporovali činnosť reformných kazateľov ako Miliča z Kroměříža, Tomáša

zo Štítneho a ostatných. „Späť k Eucharistii!“ je výkrik Mateja z Janova, ku ktorému sa hlasia aj mnohí iní horlivelia častého a denného sv. prijímania. Zo slovanskej Prahy vychádza iniciatíva k eucharistickému životu, ktorý na počiatku XX. st. odporúča celému svetu sv. pápež Pius X. Jedným z významných predstaviteľov obrodnej zbožnosti bol aj pražský arcibiskup Ján z Jenštejna (z. 1400), ktorý je zakladateľom a inšpirátorom sviatku Navštívenia P. Márie. Očakával logicky od Presv. Bohorodičky, matky jednoty kresťanov, obnovu pre jednotu poslušnosti v Cirkvi.

Na II. vatikánskom koncile Cirkev otvorila svetu bránu pastoračnoekumenickú a tým otvorila možnosť prenika-

Obrodná zbožnosť V MINULOSTI A DNES

nia obrodnej zbožnosti aj v našich dňoch. 16 dekrétov a konštitúcií je toho veľmi zjavným dokladom. Je to predovšetkým liturgická konštitúcia Sacrosanctum Concilium, ktorá v 7 kapitolách podáva ústrednú myšlienku k obrodnej zbožnosti a to porozumením, sprístupnením a prežívaním sv. Liturgie.

Vieroučná konštitúcia Svetlo národov v 8 kapitolách charakterizuje Cirkev ako putujúci ľud Boží, ako nový Izrael celosvetového rozsahu v dejinách spásy. Najmä V. kapitola je výzvou k svätosti všetkých ľudí a stavov. Príklad Presv. Bohorodičky v VIII. kapitole je zdôraznením jej úlohy v dejinách spásy a obrazom Cirkvi v jej vernosti a láske k Spasiteľovi.

Dekrét o ekumenizme Unitatis redintegratio v 3 kapitolách podáva stanovisko ku kresťanskej jednote najmä z dôvodu Spasiteľovej prosby za jednotu ovčínca a pastiera (Ján 17). Posolstvom dnešnému svetu je pastoračne konštitúcia Radosť a nádej. Porovnávaním náplne a poslania klasic-

kej obrodnej zbožnosti v stredoveku so snahou obrodného duchovného procesu v duchu II. vatikánskeho koncilu dochádzame k tomuto výsledku: „Život z Eucharistie a zo sviatosti, znalosť Písma sv., úcta voči jednote, poriadok, mier, rešpektovanie nezadateľných práv ľudskosti a jednota kresťanov v láske podľa zásad evanjelia. Odmietajú sa spôsoby pohlčovania jedných druhými a nastupuje spolupráca dialógu z jednoty sídc k jednote myslenia a viery.“

Záverom si môžeme ukázať praktickú aplikáciu týchto úsili na niekoľkých výrazných profiloch, ktoré predstavujú oživenú obrodnú zbožnosť našich čias. Ján XXIII. je priekopníkom obrodného koncilu, dobre rozumejúcim pokojnému vzťahu medzi ľuďmi v duchu jeho slávnych encyklik Pacem in terris a Mater et magistra.

Pavol VI. je pokračovateľom v jeho diele a propagátorom „dialógu so svetom“. Jeho encyklika „O pokroku národov“ je výzvou k rozvoju solidarity, odstránenia biedy a vykorisťovania.

Helder Camara, arcibiskup v brazílskom Recife, sa stal revolucionárom za práva chudobných a utlačovaných na Treťom kontinente. Z rúk zavraždeného černošského pastora dr. Martina Luthera Kinga preberá pochodeň aktívneho nenásilia. Apeluje na spravodlivosť a mier a svoje výzvy adresuje všetkým ľuďom dobrej vôle.

Nemôžeme a nesmieme v našom pohľade na vzory k obrode sveta a Cirkvi vynechať komunitu protestantských bratov v Taiže. Nimi vydaný Ekumenický katechizmus od M. Thuriana pod názvom Láska a Pravda z roku 1967 je významným prínosom styčných bodov pre súčasnú obrodu našej zbožnosti v znamení spoločenstva viery a činu. Náplň živého a tak potrebného duchovného hnutia za obrodnú zbožnosť je hlboká a plodná. Pre naše poslanie zostáva vždy časovým volanie sv. biskupa Františka Salezského: „... nepoznám žiadnu inú zbožnosť ako milovať Boha a bližného ako seba samého. Iné formy zbožnosti sú falošné. K dokonalosti dôjdeme nie množstvom pobožností, ale úprimnou aktivitou na základe priezračne čistého úmyslu.“

ThDr. Gustáv Čejka

V prvom liste Korinťanom apoštol obšírne vložil podstatu cirkevnej súbornosti-kolektívnosti; potom sa však znova vracia k jej základu, k hierarchičnosti: Vy ste telo Kristovo a každý osve ste jeho údmi. A Boh niektorých ustanovil v Cirkvi za apoštolov, iných za prorokov a iných za učiteľov. (1 Kor 12,27—28). Jednotná hierarchia je nevyhnutná, aby nebolo v tele roztržiek, tamže, v. 25).

Zo všetkých uvedených textov sv. Písma stáva sa očividným, že tie vierovyznania, v ktorých sa pripúšťa delenie Cirkvi na spoločenstvá s radikálnou nezávislosťou na centre, nemôžu byť pravou Cirkvou ani jej skladnou časťou. Plná autonómia oddelených častí je neprípustná v Cirkvi. Cirkev nie je zväz organizmov, zjednocovaných len totožnosťou duchovných princípov a viery, ale jedno bohoľudské telo; oživené „jedným a tým istým Duchom“, posväcované a riadené jednou trvalou, tesne zomknutou hierarchiou, s jedným najvyšším hierarchom na čele: v živom tele nie je častí nezávislých na duši alebo na srdci a na jednej nervovej sústave; životná duševná jednota sa zabezpečuje jednotou fyzickou, telesnou.

Podľa vôle Kristovej máme „zachovávať všetko“, čo on prikázal pastierom, Ním ustanoveným (Mt 28, 20). Ducha Svätého im prisľúbil preto, aby mohli vykladať jeho učenie v celej jeho plnosti („... naučí vás všetko a pripomenie vám všetko...“ Jn 14,26).

Z toho vyplýva, že učiaci Cirkev musí byť vo vyššom stupni jedna, že v nej musí byť vyššia všecirkevná moc, ktorá odstraňuje nedorozumenia, zavinené ľudskou obmedzenosťou.

Už koncom 1. storočia po Kr. pápež Klement v svojom znamenitom liste Korinťským písal o jednote Cirkvi. Sv. Ignác „Bohonosec“, mučeník (z. okolo r. 110) písal proti porušovateľom cirkevnej jednoty: „Kto nasleduje strojcu rozkolu, nebude uznaný za hodného dedičstva v nebeskom kráľovstve“ (Filad 3). Hermas, opakujúc učenie Kristovo i Pavlovo, hovorí, že v Cirkvi musí byť nielen jedna viera a jedna láska, ale aj jedno „telo“.

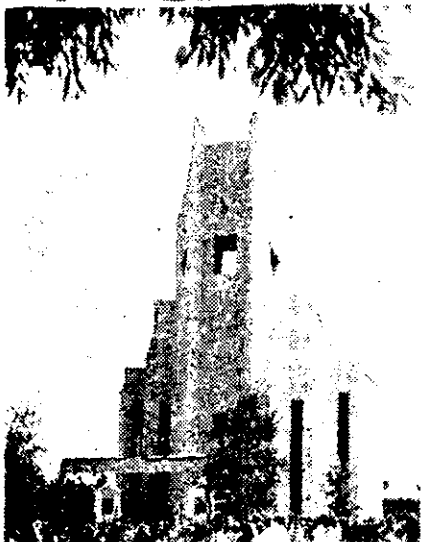
Sv. Irenej Lyonský (z. r. 202) zamietla bludné učenia a ukazuje na jednotu pravdivej Cirkvi: Cirkev je jeden dom. V nej je jedna duša, jedno srdce i jedny ústa (Adv. haer. 1, 10). Ti, čo hlásajú rôzne, a to podstatne si navzájom odporujúce učenia, kým viera Cirkvi je vždy jedná a tá istá, nemajú Kristovu lásku, pretože pohrdajú jednotou Cirkvi; keď sa pokúšajú roztrhať Cirkev na kusy, sú mimo Cirkvi, mimo pravdy, mimo spásy (tamtiež 4, 33).

Prekrásne sa vyslovuje o jednote Cirkvi Klement Alexandrijský (z. pred r. 217). Cirkev je jedna, pretože od ráda Božiu prirodzenosť, ale Boh je jeden v dokonalosti. Pravá Cirkev je jedna vo všetkých smeroch. Svojou jednotou Cirkev (Dokončenie na str. 12)

POSVIACKU svojich obnovených farských cerkvi oslávili v poslednú tohoročnú septembrovú nedeľu naši veriaci vo Vyšnom Svidníku, kde archijerejský Sv. Službu Božiu slúžil a posviacku vykonal Otec biskup Bazil a v Miňovciach, kde zase veľmi srdečne medzi sebou privítali Otca ordinára J. Hirku.

CESTICE — Na chrámový sviatok Och-rany Matky Božej slúžil v miestnom farskom chráme Sv. Liturgiu o. mitrátny protijerej Msgr. M. Szabadoš za spoluúčasti miestneho duchovného správcu o. Ladislava Kušníra a okr. dekana o. Viktora Skorodenského, ktorý predniesol aj záverečnú kázeň.

Pritomné snímky sú obrazovou spomienkou na radostné dni vo farnostiach Petkovce a Bačkov, o ktorých sme stručne referovali v posledných číslach nášho Slova.



MINISTER KULTÚRY SSR Miroslav Válek prijal dňa 6. októbra t. r. predstaviteľov rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi, ktorí p. ministra ubezpečili pozitívnym odhodlaním nášho duchovenstva a veriacich aktívne sa podieľať na všetkých mierovo-budovateľských úsilíach nášho ľudu a jeho predstaviteľov. Minister M. Válek vyzdvihol význam tohto stretnutia a poďakoval ordinárovi za ocenenie výsledkov, dosiahnutých v socialistickej výstavbe našej vlasti a za ich úsilie prispievať k jej ďalšiemu rozvoju.

● **ZLATÉ KNAZSKÉ JUBILEUM** slávil dňa 17. októbra t. r. pri nedeľnej večernej Sv. Liturgii v košickom farskom chráme o. kanonik Ján Fircák, duchovný na odpočinku. Dlhé roky pôsobil ako farár v Ubli. **STRIEBORNÉ KNAZSKÉ JUBILEUM** oslávil v nedeľu, dňa 31. októbra t. r. pri Sv. Liturgii vo farskom chráme v Novosade tamjší duchovný správca farnosti o. Ondrej Berč. Srdečne blahozeláme!

● **ŠÉFREDAKTOROM** vydavateľského oddelenia Spolku sv. Vojtecha po zomrelom kanonikovi dr. L. Skodovi menovali doterajšieho redaktora vydav. odd. SSV o. Františka Marka. V rámci reorganizácie celého vydav. odd. v Spolku zrušili miesto referenta pre gr.-kat tlač a zriadili miesto vedúceho redaktora gr.-kat. periodickej a neperiodickej tlače.

● **NA PRACOVNEJ PORADE** diecéznej redakčno-edičnej rady, ktorá sa uskutočnila dňa 15. októbra t. r. na Ordinariáte v Prešove, stretli sa najbližší spolupracovníci našich časopisov s predstaviteľmi Ordinariátu a vedúcim redaktorom. Pri tejto príležitosti obznamenali sa s tematicko-obsahovým plánom práce, ktorý bude formovať náplň časopisov i kalendárov. Diskusné príspevky prítomných súhlasne vyjadrovali potrebu našej angažovanosti našich mesačníkov aj v oblasti spoločensko-občianskej a mierovej.

● **60 ROKOV ŽIVOTA** sa dožil 5. novembra t. r. náš spolupracovník otec Th a Sc. Eccl. Orient. Dr. Ján Mastiliak, známy našej verejnosti svojím obetavým kňazským účinkovaním i plodnou literárno-publicistickou aktivitou. S malým oneskorením ale zato s nezmenšenou úprimnosťou a vďačnou úctou spomíname toto výročie a zo srdca želáme Na mnohaja i blahaja ljeta!

SAPINEC — 19. septembra posvätil v tejto farnosti zvnútra i zvonku obnovenú farskú cerkev Otec ordinár, ktorý pri tejto radostnej a milej príležitosti slúžil slávnostnú Sv. Liturgiu a kázal.

VYŠNÝ ORLIK — 19. septembra veriaci vyšnoorlíckej farnosti spolu so svojím duchovným správcom o. M. Potášom privítali medzi sebou Otca biskupa dr. Bazila Hopku, ktorý po archijerejskej sv. Službe Božej posvätil zreštaurovaný farský chrám i jeho opraveneú vežu.

KOŠICKÝ KLEČENOV — 10. októbra veriaci tejto farnosti medzi sebou privítali svojho nového duchovného správcu o. Vl. Petraška, ktorého do funkcie uviedol pri nedeľných farských bohoslužbách okresný dekan košický o. V. Skorodenský.

VARHAŇOVCE — Farnosť v nedeľu, 10. októbra navštívil Otec ordinár J. Hirka, ktorý po slávnostnej archijerejskej Sv. Liturgii prehovoril k miestnym veriacim slovami úprimného povzbudenía a potom tu posvätil novú budovu gr.-kat. fary.

KOŠICE. 14. XI. 1971 — na sviatok Povýšenia sv. Križa bolo na miestnom cintoríne sv. Rozálie posledné rozlúčenie so zaslúžilým a známym farníkom košickej gr.-kat. farnosti a nižnorybnickým rodákom JUDr. Jozefom Pichonským, ktorý bol uznávaným teoretikom a pracovníkom oblastného strediska Zväzu slov. výtvarných umelcov v Košiciach. Cirkevné obrady pohrebu vykonal okr. dekan košický o. arcidekan Viktor Skorodenský spolu so správcom košickej farnosti o. dekanom Bartolomejom Demkom. Slová smútočného rozlúčenia predniesol dr. Emil Korba. Nad hrobom sa so zosnulým rozlúčil za prezidium Zväzu slov. výtvarných umelcov dr. Kahoun. V smútočnom oznámení, ktoré k úmrtiu dr. Pichonského vydal Zväz slov. výtvar. umelcov so Slovenským fondom výtvarného umenia v Košiciach, sa okrem iného hodnotí verejno-spoločenská angažovanosť zomrelého slovami vďačného a objektívneho hodnotenia:

„Jeho 20-ročná organizačná a výtvarno-teoretická práca stala sa nielen výrazom jeho hlbokých ľudských vzťahov k umeniu a kultúre ale i dôkazom jeho schopnosti a pracovnej aktivity. Jeho zásluhy v oblasti východoslovenského umenia boli zásluhami, ktoré napomáhali rozvoju a rastu výtvarného umenia v tejto oblasti a presiahli aj rámec východoslovenského regiónu. Slovenské výtvarné umenie stráca v Dr. J. Pichonskom svedomitého a agilného, zodpovedného kultúrneho pracovníka, ktorý všetky svoje sily venoval až do posledných dní svojho života rozvoju slovenského výtvarného umenia a kultúry.“

Rodina zosnulého požiadala redakciu nášho časopisu, aby na stránkach zosnulým tak veľmi milovaného Slova odznali slova úprimnej vďaky za všetky prejavy sústrasti a spoluúčasti nad nečakaným a náhlým odchodom ich starostlivého manžela a otecka. Viečnaja jemu pamjať!



SABINOV — starobylé východoslovenské mesto, v ktorom sa okrem iných chrámov nachádza i pôvabná gr.-kat. cerkev, oslávilo v tomto roku 700 rokov svojho trvania. Obširnejší príspevok o tomto jubileu prinieslo septem-

brové číslo nášho časopisu Blahovistník.

Pri spomienke na významné výročie starobylého a pamätného mesta v našom východoslovenskom kraji, nemôžeme nevysloviť úprimný pozdrav tamojšej gr.-kat. farnosti, ktorá pod vedením svojho obetavého duchovného otca mitráta-protojereja Msgr. Michala Szabadoša sa vo svojom duchovno-náboženskom raste pozhnane rozvíja v atmosfére dobrého a príkladného spolunažívania. Prítomná snímka je záberom z interiéru sabinovskej cirkvi.

MALÉ ZÁLUŽICE. — Na jar 1970 došlo vo farnosti k dohode o spolužívaní chrámov tak, že v tom istom čase, keď sú bohoslužby gréckokatolícke v pravoslávnom chráme v Hažine, vtedy sú v Zálužiaci bohoslužby pravoslávne a opačne. Táto rovnováha práv a povinností je zárukou dodržiavania dohody. Slušné spolunažívanie oboch viero-vyznaní vo farnosti bolo s pochvalou kvitované od príslušných okresných činiteľov. Ešte vzornejšie je spolunažívanie v obci medzi grécko a rímsko-

katolikmi. Všetci v obci sú si plne vedomí, že ich spoločný menovateľ v názve: slovo katolík je to najpodstatnejšie, čo všetkých plne vo vierovyznaní stotožňuje, a že druhá časť názvu: grécko, rímsko- je iba prípadková časť. Vedia, že obrad je iba ako rám okolo obrazu, ako dva rôzne konáre na tom istom strome. Preto chrám Najsv. Trojice veriaci obidvoch obradov si považujú rovnako za svoj. Jednako sa starajú o jeho výzdobu i jednako horlivo ho navštevujú.

Od júla 1969 duchovným správcom farnosti je náš spolupracovník O. Ján Durkán. Farníci zažili už niekoľko pekných slávností, ale m. i. najkrajšie a najpamätnejšie v krotke farnosti treba zaznačiť slávnosť z 8. augusta tohto roku, keď v popoludňajších hodinách zavítal do farnosti O. ordinár Ján Hirka, ktorý pri tejto príležitosti vykonal slávnostné bohoslužby a udelil 21 birmovancom sviatosť myopomazania. Farnosť r. 1946 v osobe o. M. Čudákyho dostala kaplána s právom farára. Ako filiálky patria k Zálužiaciam: Veľké Zálužice, Čečehov, Lučky a Hažin. Farský chrám je zasvätený Najsv. Trojici a bol vystavený v rokoch 1923—24. O. J.

Redakčné odkazy

KONIEC ROKU je veľmi vhodnou príležitosťou prihlásiť sa alebo získať nového odberateľa nášho časopisu. Prihlášky a predplatné prijíma Poštová novinová služba prostredníctvom vášho poštového doručovateľa.

DISTRIBÚCIU KALENDÁROV 1972 bude zabezpečovať nad. Ordinariát prostredníctvom okresných dekanských úradov. Jednotlivé objednávky posielajte na adresu: Gr.-kat. ordinariát, Prešov ul. SRR č. 8.

UZAVIERKA PRÍSPEVKOV do kalendárov na rok 1973 končí 30. decembra t. r. Príspevky posielajte na adresu redakcie našich časopisov.

PREDPLATITEĽOV SLOVA znovu prosíme, aby predplatné odovzdávali svojmu poštovému doručovateľovi a neposielali redakcii časopisu.

VIAZANÝ ROČNÍK SLOVA 1971 bude možno objednať v redakcii Slova alebo na Gr.-kat. ordinariáte v Prešove. Redakcia Slova ešte vlastní niekoľko viaz. kompletov vlaňajšieho ročníka.

V **OKTÓBROVOM SLOVE** sa vyskytlo niekoľko výrazne zarážajúcich gramatických chýb (najmä v nadpisoch), ktoré vznikli pravdepodobne pri presadzbe textu po korektúre stránkových obťahov. Dúfame, že nám milí čitatelia nebudú zazlievať tento nedostatok, ktorý nevznikol našou vinou.

RECENZIU kalendárov Slova i Blahovistníka na rok 1972 prinesieme v najbližšom čísle.

AUTOROM REPRODUKcie návrhu na fresku, ktorá je na titulnej strane tohto čísla, je akad. maliar Mikuláš Klimčák.

Z listu čitateľa

V lete som prežil niekoľko príjemných dní na Zemplínskej širave. Stretol som tam mnohých známych, ba i spolužiaka, ktorý hneď po skončení vojny odišiel za prácou do českého pohraničia, tam sa oženil, založil rodinu a na návrat na východné Slovensko už nepomýšľal. Raz v podvečer dal som sa náhodou do čítania najnovšieho čísla Slova. Priateľ z Čiech to zbadal, Slovo si vypožičal a prečítal. Spýtal sa:

— Dá sa tento časopis objednať?

— Pravdaže, áno, — odpovedal som, — cestou Poštovej novinovej služby. Stačí to zahľásiť poštarovi a ten ti ho bude nosiť až do bytu.

— A ja som o tomto časopise nič nevedel a zaujímavé, že hoci som v poslednom období tu viackrát navštívil svoju rodinu, nik ma naň neupozornil. Objednám si ho.

Po tejto príhode som rozmýšľal o tom, ako nedoceňujeme rozširovanie nášho časopisu. Vlni som videl v niekoľkých kostoloch na Morave vkusné nástenky. Na jednej z nich boli výstrižky článkov zo Slova. Predsiene našich chrámov však — až na vzácné výnimky — žijú prázdnotou... A hádam stačí pripomenúť priateľovi, ktorý pracuje v Ostrave, dcére, ktorá sa vydala do Prahy, synovi, ktorý po vojenčine zostal v Nitre... A čo s tými, ktorí pred veľa desiatkami rokov odišli za chlebom do zámoria? Každú objednávku do zahraničia precízne vybaví Ústredná expedícia tlače na Gottwaldovom námestí v Bratislave. Pripomínam to preto, lebo posledné mesiace roka sú najvhodnejšie na objednávku časopisov. P. V.

RAKOVEC nad Ondavou — Svoj chrámový sviatok Pokrovu-Ochrany presvätej Bohorodičky oslávili veriaci tejto starobylej gr.-kat. farnosti, z ktorej pochádzal prvý gr.-kat. hajdudorožský biskup Št. Miklossy tým, že sa v hojnom počte zúčastnili vo svojom dôstojne vyzdobenom a upravenom farskom chráme na slávnostnej Sv. Liturgii. Slúžil ju konz. radca o. Gabriel Németh z Trhovišťa a po nej kázal o zmysle a duchovnom odkaze sviatku o. dr. Emil Korba.



Výzva a pripomienka

Vo východnom obraze najmenej 3-krát do roka sa číta známe podobenstvo, ktoré v dvojakej podobe zachytili dvaja evanjelisti: Matúš a Lukáš (Mt 22, 1-14; Lk 14, 16-24). Číta sa aj v nedeľu pred Vianocami. Je výzvou i pripomienkou. Pripomína veriacim, že Vianoce sú veľkou Božou hosťinou, na ktorú máme česť byť pozvaní. Ale aj výzvou k príprave na túto hosťinu. Najpodstatnejšie pri tej príprave je, aby sme sa neobjavili na Božej hosťine bez svadobného rúcha.

Veriacim je dobre známe, čo je tým svadobným rúchom, že je to milosť Božia posväcujúca. Preto ako pred Veľkou nocou tak aj pred Vianocami ponáhľajú sa očistiť si duše v dobrej svätej spovedi. Tí, ktorí nepoznajú cenu a dôležitosť milosti Božej posväcujúcej, ťažko sa vedú odhodlať k sv. spovedi a málo si dajú záležať na tom, aby ju vykonali ozač čo najlepšie, ak k nej idú skôr silou zvyku, než z presvedčenia o potrebe tohto očistného úkonu. Nuž zamyslíme sa nad cenou a dôležitosťou milosti Božej posväcujúcej.

V prvom rade je to dar Boží, ktorý z nás robí milé detičky Božie. Takého daru sa dostalo každému, kto bol pokrsteným. Boh nás pri sv. krste so všetkou úprimnou a opravdivou láskou prijal za svoje detičky. Odvtedy sme trojnásobne Boží: stvorením, vykúpením i posvätením. Nijaký rodič si neuvedomuje natoľko svoj pomer a vzťah k svojmu dieťaťu a dieťaťu k sebe ako Boh a nijaký rodič neplní s toľkou láskou a starostlivosťou svoje rodičovské povinnosti voči dieťaťu ako Boh voči nám. So všetkou vážnosťou a dôslednosťou zachádza s nami ako so svojimi deťmi a dal nám jasne najavo priamo ústami svojho Syna, že si praje, aby sme ho oslovovali slovom: Abba! — Otče! — Tími šťastnými dieťkami Božími urobila nás milosť posväcujúca.

Po druhé, je to skutočná účasť na Božej prirodzenosti. Keď niekto právnym úkonom prijme cudzie dieťa za svoje, môže a má mu dať všetko svoje k dispozícii. Dá mu k dispozícii dom, majetok, šatí ho, živí ho, chráni, opatrúje a s potešením to všetko robí, ak vidí, že prijaté dieťa je vďačné za preukázané dobrodenia, že robí česť tomu, kto ho za dieťa prijal. V dokonalejšej miere toto všetko robí Boh voči nám. Ba robí ešte niečo viac.

Boh nás šatí svojím božským rúchom na duši a tým je zase sama milosť Božia posväcujúca. Boh nás živí Telom a Krvou svojho Syna, chráni, pomáha, opatrúje milosťou pomáhajúcou. Svoje vlastnosti do nás vlieva tým, že nám pri krste zasial do duše semienka viery, nádeje, lásky i iných mravných čností, najmä však múdrosti, spravodlivosti, statočnosti a miernosti. — Ako Otec je Boh pri nás stále svojou prítomnosťou a ako Vodca a Tešiteľ je v nás prostredníctvom Ducha Svätého, ktorý v nás od sv. krstu prebýva a riadi loďku nášho života pomocou sedem vesiel a tými sú dary Ducha Svätého: múdrosti, rozumnosti, rady, sily, umenia, pobožnosti a bázne Božej. Pomocou nich nás osvecuje, rozencuje, nám našepkáva, čo, kedy, ako máme robiť, aby sme sa Bohu páčili a aby sme žili užitočne pre seba i pre iných.

Na jedno by sme nemali nikdy zabúdať! — A síce, že milými dieťkami Božími sme a môžeme byť len vtedy a dovtedy, keď máme a dokedy máme v duši milosť posväcujúcu. Jej stratou duchovne umierame, prestávame byť dieťkami Božími. Podľa náuky Cirkvi k tej strate dochádza vždy vtedy, keď sa dopustíme ťažkého hriechu. Preto všeobecne v Cirkvi ťažký hriech sa nazýva smrteľný hriech, lebo spôsobuje duchovnú smrť duše a pozbavuje nás detinstva Božieho a s tým strácame právo na dedičstvo Božie.

Bolo by niečím hrozným pre nás, keby nebolo návratu z tejto cesty a z tohoto stavu. Nakoľko však Boh je nekonečne milosrdným, sú z jeho vôle a z jeho milosrdnej lásky v jeho Cirkvi spôsoby a zariadenia, pomocou ktorých my slabí, krehkí ľudia si môžeme znovu získať stratené detinstvo Božie, milosť Božiu posväcujúcu, svadobné rúcho na Božiu hosťinu.

Jedným z takých spôsobov je vzbudenie dokonalej túžosti a úkon dokonalej lásky k Bohu. Boh je totiž taký dobrý Otec, že sa dá hneď odzbrojiť a pohnúť k milosrdenstvu, keď vidí opravdivú lásku a túžbu po odpustení a obrátení.

Na okraj jedného nepochopenia

Neomylnosť rímskeho veľkňaza je stále kameňom úrazu v očiach mnohých. Chyba však tkvie v tom, že mnohí nevedia, v čom vlastne tá neomylnosť spočíva.

Pápež, ako človek — môže sa myliť i mylí sa. Vo veciach viery a mravov, keď učí ako najvyšší učiteľ Cirkvi, nemôže sa myliť. Keby sa totiž v tomto mylil, mylila by sa celá učiaca Cirkev a tento omyl by padol na Krista a Ducha Svätého, ktorého prítomnosť Kristus svojej Cirkvi prisľúbil týmito slovami:

„A ja budem prosiť Otca, a dá vám iného Obráncu, aby bol naveky s vami — Ducha pravdy (Jn. 14, 16—17)... ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo som hovoril“ (Jn. 14, 26).

Kristus predpovedal, že Cirkev ani brány pekelné nepremôžu (Mt. 16, 18). — Nič však by ľahšie nepremohlo Cirkev, ako omyl vo viere a mravoch.

Neomylnosť vo veci viery a mravov je spojená s najvyšším učiteľským úradom Cirkvi. Subjektom však či hlavou najvyššieho úradu Cirkvi je pápež. Z toho dôvodu je pápež neomylný. On ako hlava Cirkvi a prostredníctvom neho neomylní sú aj biskupi, t. j. všeobecný učiteľský úrad Cirkvi a to buď riadne — roztrúsení po celom svete, buď slávnostne — zhromaždení na všeobecnom koncile.

Neomylnosť pápeža je však aj vo veciach viery a mravov ohraničená. Dogma o pápežovej neomylnosti, ktorú stanovil I. vatikánsky cirkevný snem (18. 7. 1870) znie takto:

„Rímsky veľkňaz, keď hovorí z katedry, t. j., keď funguje ako Pastier a učiteľ všetkých kresťanov a svojou najvyššou apoštolskou autoritou definuje učenie viery alebo mravov, ktoré má platiť pre celú Cirkev, pre božskú prítomnosť, jemu v blaženom Petrovi sľúbenú, vlastní tú neomylnosť, ktorou božský Spasiteľ chcel mať poučenú svoju Cirkev vo veciach viery a mravov...“

Pápež je teda neomylný — nie ako človek, ale a len ako verejný a najvyšší učiteľ Cirkvi!...

Môže sa myliť, aj mylí sa — ako človek, v názoroch záležitosťach čisto svetských. Je neomylný, ale len vo veciach viery a mravov, ba aj tu je presne vymedzený. — Neomylnosť vo veci viery a mravov sa vzťahuje len na vyhlásenie, ktoré má platiť pre celú Cirkev. Teda — nie je neomylný ako biskup vo svojej rímskej diecéze alebo vyhlásení pre niektorú inú diecézu, pri súkromnom učení, kázaní... Je neomylný iba pri definícii, t. j. vyhlasovaní nejakého článku viery alebo mravov, keď hovorí „ex cathedra“ ako najvyšší učiteľ Cirkvi.

Načim podotknúť, že pri príprave nejakého článku viery, ktorá má platiť pre celú Cirkev, berú účasť biskupi a teológovia celej Cirkvi. Celá záležitosť sa do všetkých detailov preskúma (v tomto štádiu názor pápežov môže byť mylný), prejde veľa a veľa redakcií, trvá niekedy aj roky, kým sa skúmaná vec ozrejmi, kým sa zoštylizuje definícia, ktorú potom pápež „ex cathedra“ — slávnostne vyhlási za záväznú pre celú Cirkev.

Teda pápež nie sám od seba, nie ako človek, ale ako najvyšší učiteľ Cirkvi, pre sľúbenú prítomnosť Svätého Ducha, je neomylný. Nie je preto „boh“ ako posmievačne vravia tí, ktorí to nepochopili, alebo nechcu pochopiť!

Takto a nie ináč treba rozumieť a chápať pápežskú neomylnosť.

ThDr. Ján Seman

Ale najhlavnejším a najvhodnejším zariadením Božím pre získanie stratenej milosti Božej posväcujúcej i všetkého, čo je s ňou nerozlučne späté, je svätá spoveď. Ustanovil ju sám náš Spasiteľ. Dal ju apoštolom i všetkým budúcim kresťanom do daru ako svoj božský dar. Použime toto Božie zariadenie aj teraz pred Vianocami, aby sme ich slávili dôstojne vo svadobnom rúchu milosti posväcujúcej.

O. J. ĐURKAN

SV. OTEC PAVOL VI. prijal na osobitnej audiencii aj nevyliciteľne choré deti. S veľkým porozumením sa k nim prihovoral a pretože pozná tragédiu takéhoto údely, neváhal im venovať svoj vzácny čas a pozornosť. Fotografia z tejto udalosti ho sprítomňuje skloneného k trpiacim deťom a v postavení, v akom sme zvykli vidieť skutočného otca, ktorý sa hrá so svojimi deťkami. Toto stretnutie potešilo, dalo odvahu a zapojilo veľké bolesti týchto nevyliciteľne chorých dieťok do širokej spojitosti so zmyslom každého ľudského utrpenia.

DVA KONGRESY S MARIOLOGICKOU TEMATIKOU sa uskutočnili začiatkom augusta tohto roku v Juhoslávii, a to v Záhrebe a v mestečku Marija Bystrica, vzdialenom od Záhrebu asi 30 km. Zhromaždili sa na ňom takmer všetci špecialisti z tejto oblasti teológie z celého sveta. Len mimochodom pripomínáme, že sa ho zúčastnil aj kardinál prefekt kongregácie pre náuky viery F. Seper a belgický primas kardinál Leo Suenens. Rovnako odborníci na mariologické otázky pravoslávni aj anglikánski. Predmetom jednania boli všetky aspekty mariánskeho kultu v kresťanských vierovyznaniach. Pozornosť sa venovala rovnako mariánskym piesňam, liturgickým pobožnostiam, homíliam Otcov na túto tému, ako aj ikonografii a archeológii. Dialóg sa niesol v duchu ekumenizmu. Na kongrese sa zúčastnila aj skupina gréckokatolíkov z Juhoslávie na čele s biskupom o. dr. J. Segedim a rovnako splnomocnenec srbského pravoslávneho patriarchu Germána biskup Andrej, ktorý na záver svojho vystúpenia povedal: „Počas štúdií nás učili naši profesori, že Cirkev sa nerozdelila, že sa vlastne rozdelila iba hierarchia. Nech teda táto teraz robí všetko, čo treba pre zjednotenie. Pretože ako vieme, ľud Boží je len jeden.“

Na záver týchto podujatí, ktoré vyvrcholili na sviatok Nanebevzatia Panny Márie, slúžili koncelebrovanú sv. liturgiu piati kardináli, 30 biskupov a sedemdesiat kňazov.

M. SKALA

Nový dekan Bohosloveckej akadémie v Budapešti

Profesorský zbor Bohosloveckej akadémie v Budapešti jednomyseľne zvolil pre tento školský rok za dekana akadémie prof. dr. Imricha Timku, gréckokatolíckeho generálneho vikára, kanonika a vedúceho katedry starokresťanských dejín na tejto bohosloveckej akadémii. Voľbu profesorského zboru potvrdil predseda biskupského zboru v MLR kaločský arcibiskup dr. Jozef Ijjas a predseda Štátneho úradu pre veci cirkevné.

Prof. dr. I. Timko bol prvý raz zvolený za dekana tejto akadémie v školskom roku 1964–65 a v ďalšom roku bol prodekanom. Patria k vynikajúcim členom prof. zboru budapeštianskej teologickej vysokej školy a veľa obsiahlej vedeckej činnosti sa živo podieľa aj v oblasti spoločenskej ako iniciatívny pracovník mierového hnutia.

Š. U.

Jednou vetou z kresťanského sveta

Sv. otec prijal na audiencii zástupcov kanadského indiánskeho kmeňa „Čierne nohy“ a v pozdravnom prejave ich vyzval k hlbšiemu kresťanskému životu a k úsiliu o ľudský pokrok — **Kardinál F. Callori** umrel vo veku 81 rokov 16. augusta t. r. — **Sympóziu** o biblii a liturgii uskutočnili po dpatronátom kard. Wojtyły v Krakove — **V Lime** bola konferencia, na ktorej biskupi vyhlásili svoju solidaritu s chudobnými a utlačanými a zdôraznili potrebu boja proti biede, nespravodlivosti a vykorisťovaniu — **Kardinál Conway** ostro odsúdil chovanie anglických vojakov v Severnom Írsku a ich nedôstojné zachádzanie so zajatcami — **Brazílska polícia** znova urobila prehliadku v sídle arcibiskupa Helder Camaru a zhabala kópie dokumentov, týkajúcich sa stretnutia tamajších pokrokových organizácií — **Plenárne zasadanie** Biskupskej synody, ktoré sa začalo 30. septembra malo 209 členov z viac ako stovky krajín — **O kritike** vo vnútri cirkvi napísali známe Viedenské cirkevné noviny prednedávnom, že len ten môže oprávnené

KATOLICKY BISKUP Z APIE v štáte Západná Samoa bol zvolený za predsedu Zväzu kresťanských cirkví tohto štátu, ktorý sa prednedávnom ustanovil a združuje všetky vierovyznania tejto krajiny. Jeho členmi sú katolíci, anglikáni, metodisti a dve skupiny kongregacionalistov.

NAJBLIŽŠIE STRETNUTIE katolíckych a evanjelických teológov vo Svojčiarsku sa bude zaoberať problematikou miešaných manželstiev. Uskutoční sa neďaleko Ženevy od 22.—27. novembra t. r.

Z INICIATÍVY pápežského ústavu „Antonianum“ konal sa v meste Aquila v Taliansku VI. biblický zjazd. Predmetom jednania boli otázky viery a biblického zjavenia v kontexte súčasného sveta.

V TAIZÉ sa uskutočnilo medzinárodné stretnutie mládeže aj tohoto roku. Na tomto úspešnom ekumenickom podujatí sa zúčastnil aj brat pápeža Jána XXIII. Jozef Roncalli so svojim vnukom.

V MOZAMBIKU (AFRIKA) postavila nový ekumenický chrám, ktorý bude prístupný viacerým všetkým vyznaním. Slávnosť polozenia základného kameňa viedol biskup E. da Costa, ordinár biskupstva v Inhábene.

SVETOVÁ RADA CIRKVI, ktorá združuje vyše 250 cirkevných organizácií protestantských, anglikánskych a pravoslávnych na celom svete, rozhodla sa poukázať ďalších 200 tisíc dolárov organizáciám, ktoré bojujú proti rasizmu.

NA PÚTI VO VIEUX MARCHE sa zúčastnili aj mohamedáni z Turecka, Tunisu, Alžiru a Afganistanu. Po kresťanských bohoslužbách čítali úryvky z Koránu.

IV. celokresťanské mierové zhromaždenie

zasadalo v dňoch 30. septembra až 4. októbra v Prahe. Zhromaždenie zvolala Kresťanská mierová konferencia — medzinárodná, nevládna organizácia, ktorá od r. 1958 združuje cirkvi, kresťanské spoločenstvá i jednotlivcov v aktívnom boji za mier.

Hlavnou témou tohto zhromaždenia bolo: „Naša spoločná zodpovednosť za lepší svet“ a zúčastnilo sa ho 280 delegátov z 55 krajín sveta. Účastní boli aj pozorovatelia Unesco, Svetovej rady mieru, Celoafrickej konferencie cirkví a iné inštitúcie.

RADI ZAZNAMENÁVAME, že na spoločnom zasadnutí medzikonfesijnej komisie katolícko-anglikánskej, ktoré sa uskutočnilo začiatkom septembra t. r., sa dosiahla istá zhoda stanovísk a názorov na náuku o Eucharistii. Členovia komisie súčasne schválili a podpísali deklaráciu, týkajúcu sa tohoto dôležitého bodu ako v oblasti doktríny viery tak aj pastorálnej praxe. V krátkom čase má byť tento dokument predložený najvyšším inštanciam oboch cirkví.

Najbližšie zasadanie tejto komisie sa uskutoční na budúci rok a predmetom spoločného záujmu budú rovnako dôležité otázky, týkajúce sa vzájomného spolunažívania katolíkov a anglikánov.

kritizovať, kto sa veľa modlí a vášnivo má rád svoju cirkev — **Otec R. de Weaux**, riaditeľ francúzskej Biblickej školy archeologickej v Jeruzaleme, umrel vo veku 68 rokov — **V NDR** vyšlo v uplynulom roku 292 náboženských a teologických kníh — **42 000** podpisov pozbieral Zväz kat. mládeže Rakúska na podporu kandidatúry arcibiskupa H. Camaru na Nóbelovu cenu mieru 1971 — **V Ugande** slávnostne prijali do katolíckej Cirkvi pani Damali, vdovu po zosnulom kráľovi Mutesovi II. — **Pronunciom** v Iraku vymenovali Msgr. Rupppe, bývalého biskupa v Monacu — **Kardinál Shenan** z Baltimore nazval vietnamsku vojnu rakovinovým nádorom, ktorý môže viesť k úplnému zániku mravných hodnôt — **Kardinál L. Suenens** vo svojom nedávnom rozhlasovom prejave okrem iného vyhlásil, že v cirkvi je veľa tradícií, ktoré nepatria k podstate viery — **Otec Pierre**, známy zakladateľ emauzského hnutia, na pozvanie indickej ministerskej predsedníčky I. Gandhiovej odcestoval do Indie, aby tam študoval polozenie utečencov z Pakistánu a možnosti najúspešnejšej pomoci pre nich.

Rodičovské slová

Syn môj, zlými cestami sa uberáš. Nepracuješ, v noci sa túlaš. To sa dobre neskončí, napomínal otec dorastajúceho syna.

A či som dečko, aby ste ma stopovali – odpovedal rozhorčene mladík – som chlap a robím si, čo chcem. Mám už vášho napomínania dosť. Aby ste vedeli, viac ma neuvidíte.

A neuvideli, lebo treskol dverami tak, že zrinčali všetky okná a odišiel. Márne ho rodičia hľadali, zmizol bez stopy. Ba, jednu stopu po ňom našli; boli to peniaze, ktoré zmizli s ním.

Mladík si v bezpečnej vzdialenosti od domova žil na veľkej nohe. Kamarátov si získal drahými cigaretami i alkoholom a dievčatá darmi a vtipmi.

Nikto mu nepripomínal prácu, nikto ho nesledoval, kedy sa vracal z potuliek po krčmách a uliciach.

Lenže peniaze sa miňali a takýto spôsob života ich vyžadoval veľa. Bolo sa treba poobhliadať po nejakom zdroji. A ten sa našiel, nie práve čestný, ale zato dobrodružný a výnosný. Vykradal chaty.

Lenže také histórie majú krátky život, končia oveľa skôr, než by si ich hrdinovia mysleli a hlavne priali.

Nebolo to inakšie ani s našim mladíkom. Ešte si ani dobre neuvedomil, čo to vlastne robí, keď bol postavený zoči-voči spravodlivosti, kde mu to dôrazne pripomenuli.

Teraz zostal sám ako prst. Priatelia, ktorým tak dôveroval, dávali čestné slovo, že s tulákmi a zlodejmi nemali nikdy nič spoločného.

Keď vyšetrojúci sudca spočítal zavinené škody, bola ich pekná hromádka.

Čo teraz? – pýtal sa zroneného mladíka.

Možno to rodičia zaplatia, vykoktal zo seba.

A zaplatili. I obhajcu mu našli, čo ho pred súdom zastupoval. A keď mu prečítali rozsudok, otec i matka sa rozplakali. Ľúto im bolo mladého života vo väzení.

Mladík sa na nich pozrel a rozplakal sa tiež. Až teraz uveril, že rodičovské slová sú najlepším sprievodcom života.

Matkina predvídavosť

Stanica ožila mladostou, šuhaji veselo spievali. A ich mamičky plakali, veď ich synovia rukovali.

Neplačte, – povedal som jednej z nich – váš synček prežije vojenčinu šťastne a vráti sa zdravší a silnejší ako je teraz.

Ženička si utrela zaslzenú tvár a hovorí:

Prežije, vráti sa, ale ku komu? Ja neprežijem, lebo som na srdce ťažko chorá a otec mu je pijan. Už teraz vidím v myslí, ako po dvoch rokoch matky budú vystierať svoju náruč vracajúcim sa synom a môj pôjde objasť matkin kríž na cintoríne.

Zakryla si dlaniami tvár a horko plakala.

Syn spieva, matka nad ním plače, lebo už teraz

cíti jeho bolesti, ktoré on ešte necíti, vidí jeho budúcnosť, ktorú on si ešte neuvedomuje.

Áno, matka, predvída a prežíva osud svojich dieťok oveľa skôr, než oni naň i len myslia.

Pravá bratská láska

Bolo to pred 30 rokmi, keď ma raz navštívil istý mladý inžinier s dvoma čípernými slušnými chlapcami.

Zlatých chlapcov máte, povedal som mu.

Už sú moji – odpovedal mi – ale neboli. Adoptoval som ich. Bolo to takto: Šiel som autom poľom, keď zbadám chlapca sedieť pri kravách na medzi. Plakal. Zastavil som sa pri ňom a pýtam sa ho, čo mu je. Odpovedal, že je hladný.

A mamička ti nedala chleba, opýtal som sa ho zas.

Ja nemám mamičku ani otecka, u jedného gazdu pasiem kravy a zato mi dáva jesť.

A dnes ti nedal?

Dal, ale ja som to zjedol, len čo som prišiel na pole.

Ja nemám deti, povedal som mu. Budeš mojím, dám ti jesť, koľko chceš, dostaneš pekné šaty, dám ťa vyštudovať. Prídeš ku mne?

Chlapec na mňa bojzливо pozrel a pokýval hlavou záporne.

Udivený som sa ho opýtal, prečo nechce ku mne ísť.

Lebo ja mám bračeka, čo slúži u iného gazdu a ja ho nenechám, znela odpoveď. A tak som si adoptoval oboch, dokončil inžinier.

Pravá bratská láska cíti bratove bolesti ako svoje vlastné. Nestačí jej zbaviť sa vlastných trápení, uspokojí sa len vtedy, keď sa vyliečia i bratove rany.

Dr. Ján Bubán

(Dokončenie zo 7. str.)

keď prevyšuje všetko a nemá seba rovného. Touto jednotou sa líši od ostatných, ktorí sa nazývajú podľa svojich zakladateľov, podľa národov, ktoré ich vyznávajú, podľa tej alebo onej dogmy atp. (Stromateis 7, 17). Na inom mieste volá: "Jeden je Otec! Jedno je Slovo! Jeden je Duch Svätý!... Jedna i jedinečná Matka-Panna, ktorú ja s radosťou nazývam Cirkvou" (Paidagogós 1, 6).

Svätý Hilarius (z. r. 367) píše: „Cirkev, Bohom zriadená a od apoštolov upevnená, je jedna pre všetkých... Ona vracia všetky poblúdenia tým samým, že je jediná a sama v sebe jedna“. (De Trin. 7, 4).

„Zo všetkých dolín je zbraný katolícky ľud. To nie je niekoľko skupín, ale jedno náboženské spoločenstvo-zhromaždenie, jedna Cirkev“. Tak hovorí svätý Ambráz (z. r. 397). (Hexahemeron 3, 1).

Učenie o nevyhnutnosti všestrannej jednoty Cirkvi nachádzame u sv. Augustína (354–430) a vôbec u sv. Otcov.

(Vybral a prel. dr. J. Mastiliak)

Svetlo vianočnej lásky

Najväčším tajomstvom Vianoc je to, že ten, ktorý je nekonečne väčší ako vesmír, natoľko si nás zamiloval, že vzal na seba podobu človeka, aby sa nám stal podobný. Tento deň nám priniesol najväčšiu blízkosť Božiu. A Boh nielen zostúpil k nám, ale nás nesmierne povýšil a pozdvihol k sebe.

Akým veľkým sa stáva človek od vianočnej udalosti! Všemohúci sa stáva našim bratom. Ba čo viac, v našich žilách koluje prostredníctvom Eucharistie jeho Krv, jeho milosť sa prelieva do nás. Ó, aká krásna a nádherná je naša zeme-guľa od tých čias, keď Syn Boží chodil po nej.

Vianoce nám priniesli lásku. Vianoce sú sviatkami lásky! Človek potrebuje predovšetkým lásku. Ľudia dokážu žiť aj tam, kam sa nedostala ešte elektrina, televízia, stroj, ale prestávajú žiť, kde niet lásky, pretože nenávisť zabíja. Len láskou možno všetko zachrániť, bez lásky sa všetko premení na zrúcaniny a popol. Svet bez lásky sa ničí, s láskou sa buduje. Ktosi povedal, že väčšmi potrebujeme ľudí dobrých ako veľkých. A je to pravda, lebo dobro je prejavom lásky. Ak niet lásky, aj najkrásnejšie domy sú prázdne, aj najväčšie bohatstvá sa stavajú neužitočnými, aj najkrásnejšie manželstvá sa stávajú nešťastnými. Ale láska nie je len krásnym slovom, nie je snom, ani dobrodružstvom. Nie je sympatiou a tým menej rozkošou a vášňou. Láska je podstatne chcieť dobro bližného, pracovať pre bližného, obetovať sa za iných. Láska je pochopením, súcitom, odpustením. Bližného treba považovať za cieľ, ktorý po tom najvyššom – po Bohu – bezprostredne nasleduje. Takto milovať bližného nie je ľahkou vecou. Ľahko môžeš milovať niekoho, kto ti je sympatický, ku ktorému ťa viaže príbuzenstvo alebo priateľstvo. Ale milovať všetkých, vždy, so všetkými chybami, povahami o zápornými stránkami – toto je láska! Práve preto prišlo k nám vtelené Slovo, aby prinieslo túto lásku. Táto láska Kristova má nás preniknúť všetkých, ako kvas preniká chlieb, lebo všetci sme bratmi v Kristovi!

Toto je zmysel vianočnej lásky. Ešte nikdy nebolo nebo tak blízko k zemi ako vo vianočnom čase, keď žijeme v očakávaní a oslavovaní toho tajomstva, v ktorom večné Slovo prijať na seba Telo. Nezabúdajme, že cieľom večného Slova je predovšetkým duchovné narodenie v každej ľudskej duši prostredníctvom milosti. Jeho cieľom nebol príchod do Betlehema, ale príchod milosti do každej ľudskej duše. Skutočnými jasičkami musí sa stať aj moja duša. To zaväzuje k tomu, aby sme úmerne tejto dôstojnosti aj žili a pracovali.

a. AUGUSTÍN LEUKÁNIČ



V štedrovečernom osamotení...

Súmrak posvätného dňa sa bez žbŕnkotu prelial do dohviezdnej noci
V tichu domova s tebou tiško mlčí tichý hviezdny svit
Práve sa dotkol bielych záclon, obrazov a stola
V krajine srdca rozochvel struny ciev až do prasknutia

Keď sa rozochveje srdce

Človek spomína

(úsmevmi i slzami)

Ó, vy, blahodárne slzy

Požehnané kvapky ľudskej krvi

Horkosť vás prebaluje do rúcha priaznačnosti

Pripútajte k sebe povinný úsmev radosti

a spútanej vôle dajte oslobodzujúcu odvahu k tomu

aby sa človek za vás nehanbil

Hodiny pred polnocou bijú zreteľne a tklivo

Rozochvievajú bôľ

na aký v mlčiacom čase vianočného čakania

si nikdy nebol zvyklý

Trpký pulz osamelého srdca nad štedrovečerným stolom

beznádejne hľadá matku...

Čakáš, že ozda nový zázrak rozprestrie nad bielym obrusom

dosiaľ nevnímanú radosť jej slz

nehu najvernejšieho úsmevu

a dar

ktorý nikdy nebolo treba rozbaľovať

Priesvitne žiaril previazaný zlatou stuhou lúča betlehemskej hviezdy

Mal vôňu olív z požehnanej Svätej zeme

i záchvev úzkosti z plaču nevinnatok

Tak dozrieva plnosť chvíľ a prijímanie darov...

Skromná náročnosť plameňa dohasínajúcich sviečok

odviera s dymom bledý sen do tmy noci

Vonku i v tvojom vnútri

na všetko milosrdne padá bielučký sneh

Tak nežne, nehlučne a nenápadne

ako by prílepoval známku v rohu pohľadnice

ktorú si chcel poslať kamsi do nebies

(E. Korba: z Malých elégií za matkou)

● Viera znamená životný postoj, ktorý treba vždy znova zaujať. A len vtedy bude tento postoj správny, keď budeme z tejto viery žiť. To znamená, že sa nechám viesť Duchom svätým.

● Naš Spasiteľ nechce nijakú vojnu, ani nijakú „svätú“ vojnu. Predsa si však želá mať bojovníkov, ktorí sa za neho odvážajú a s plnou zodpovednosťou dokážu postaviť a ktorí sa osvedčia ako udatní v bolesti a utrpení.

● Aj pre nás platí, že slovo Božie je akoby spútané... Pretože sme tak často zbabeli, keď sa treba účinne zangažovať za vždy nový a vždy ľudskejší svet.

● S nevernosťou a nestálosťou sa, bohužiaľ, stretávame denne. Tak u seba ako aj u tých okolo nás. Len Kristus je stále verný. Stále je ochotný nám pomáhať, stále berie na seba naše hriechy a nedokonalosti a chce, aby sme boli rovnako verní, ako on.

● Moje slová musia byť pravdivé a súčasne ohladuplné voči bližným. Len vtedy sa nimi približujem k Bohu.

● Táranie dve na tri nič pozitívneho nevytvára, nevyvoláva ozvenu v duši, ba naopak, prekáža plodnému dialógu a je často iba výrazom sebaobdivu a sebauspokojovania.

● Veľmi stará je už obžaloba, že chodíme do chrámu a sme rovnako zlí ako aj tí ostatní. Paušálne odsúdenie je síce formálne účinné, ale poväčšine je nepravdivé. Avšak – nemala by nás činná účasť na liturgii formovať a viesť k uvedomelejšej a nezištnej službe bližným?

● Kto chce byť zvestovateľom radostného Spasiteľovho posolstva, musí sa na to dôsledne zamerať a nemiešať sa do všetkých možných záležitostí. Len tak sa stane hodnoverným v zámeroch a v hlásaní, že mu ide výlučne o kresťanstvo a jeho oblažujúce vrcholné pravdy viery.



Prostriedky milosti

Z vlastnej sily nemôžeme byť spasení. Potrebujeme k tomu milosť Božiu. Milosť Božia je nadprirodzený duševný dar, ktorý nám udeľuje Duch svätý pre zásluhy nášho Spasiteľa a Vykupiteľa, aby sme mohli byť spasení. Rozoznávame milosť pomáhajúcu a posväcujúcu.

Pomáhajúcou milosťou Boh osvecuje rozum človeka, aby rozoznal zlé od dobrého a povzbudzuje a posilňuje voľu, aby bol ochotný a vládol dobrému konaniu a zlého sa chránil.

Posväcujúcou milosťou Boh oslobodzuje našu dušu od večného trestu, očisťuje ju, dáva jej nadprirodzený život, prijíma nás za svoje deti a za dedičov kráľovstva nebeského.

Milosť posväcujúca zostáva v duši človeka dotiaľ, kým nespácha smrteľný hriech. Po jeho spáchaní môže ju človek znovu získať vo sviatosti pokánia. Milosť Božiu dosiahneme a zachováme v sebe svätosťami, sväteninami a modlitbou.

(Zo Stručného katechizmu, ktorý vydal SSV 1971)

TVOJA BUDÚCNOSŤ

Ktorý roľník môže očakávať peknú úrodu? Či ten, ktorý pre lenivosť nepripravil dobre svoje role, nezasial do neho najlepšie zrno, či ten, ktorý ho dobre pohnojil a zasial čisté a najlepšie zrno, čo mal? Podobne je to aj s mladým človekom. Ten, ktorý celé roky leňoší, neučí sa, neposlúcha a svoje povinnosti zanedbáva, nemôže očakávať, že dostane dobre zamestnanie, dobrú odmenu a bude mať spokojný vyrovnaný život. Kto by po takejto príprave čakal peknú budúcnosť, chcel by nemožnosť. V mladom veku treba urobiť všetko potrebné, aby sa nám naše nádeje a plány splnili. Treba nám zbierať vedomosti, osvojuvať si dobré zvyky a čnosti a z týchto najviac poslušnosť, usilovnosť a trpezlivosť. Treba si vedieť aj rozkázat a nechať sa zlomiť nezdarom alebo neúspechom.

Ale či roľník má zabezpečenú úrodu tým, že urobil všetko, čo bolo v jeho moci? Dobrá úroda závisí aj od toho, či prší, či je dost slnečných dní atď. Preto hovorí náš ľud, že úroda je v Božích rukách. Práve tak i tvoja budúcnosť závisí od pomoci a požehnania Božieho. Preto treba prosiť Boha, aby neodvracal od nás svoju ruku a milosť, ale aby viedol, posilňoval nás v našich bojoch a skúškach života. Musíš s tým rátať, že v živote ťa stretnú aj trápenia a ťažkosti. Veľkou prekážkou je naša slabosť a nestálosť. Niekedy pridú aj pochybnosti, či stojí zato sa namáhať, prekonávať seba, bojovať proti vlastnej nestálosti a slabosti. Tu si musíš znovu a znovu uvedomiť, že byť charakterným a pevným nie je ľahká vec.

V našej mysli má nám jasne svietiť obraz dobrotivého nebeského Otca, ktorý nás chráni, vedie, ba na svojich rukách nosí. Jeho starostlivosť, dobrota a láska nás neopúšťa ani vtedy, keď pochybíme. V našom srdci má byť neohraničená dôvera v nebeského Otca, ktorý nás stvoril a ktorý chce, aby sme boli vždy šťastní. Preto treba sa nám bez výhrady odovzdať do rúk jeho Prozreteľnosti. My často prosíme za veci, ktoré sa nám chvíľu páčia a zabudáme na svoj hlavný cieľ. Nerozmýšľame, či to alebo ono bude nám na úžitok alebo na škodu. Najmúdrejšie je dôverovať Bohu a jemu ponechať rozhodnutie, čo a ako má byť s nami teraz i v budúcnosti!

Otec Viktor



TÚŽBY

Človek je tvorom túžby. Je to prirodzená ľudská vlastnosť. Už v detských rokoch dieťa túži po hračke, knihe, obraze a podobne. Príbývajúcimi rokmi materiálne túžby človeka narastajú. I to je prirodzené, pokiaľ tieto túžby sú reálne a splniteľné. Materiálne túžby nie sú nekresťanské i keď tieto majú svoje hranice. Kresťanovi, pravda, prislúcha i v túžbach byť vždy skromným, lebo niekedy naše túžby môžu prerásť v závisť, ba i nenávisť. I prostriedky k získaniu vytúžených predmetov môžu sa stať málo dôstojnými a nečestnými, ak naše túžby prerastú vo vášeň a stanú sa jediným cieľom nášho života.

Je treba preto udržať rovnováhu medzi túžbami, možnosťami a skutočnosťou. Človek sa nesmie stať otrokom túžob a nepovažovať za tragédiu, ak tieto sa nespĺnia.

Veriaci človek na prvé miesto kladie túžby duchovné. Človek, ktorý Boha pozná a svoj duchovný život podriadil jeho vôli, stále viac túži po jeho blízkosti, a preto sa i stále k nemu obracia, či už modlitbami, myšlienkami, alebo rozjímaním. Túžba po Bohu je mocná a veľká a komu je i táto túžba dopriata, dôjde k jej splneniu, lebo táto túžba bola stála, hlboká a úprimná. Boh naplní život každého, kto svoju túžbu po ňom vyjadrí.

Veľkosť človeka je i veľkosťou jeho ducha. A túžby ľudského ducha vždy smerujú k Bohu. A preto i túžba po ňom by nikdy nemala vymiznúť z ľudských srdiec.

(Snímka A. Petrašovič — text Peter Herzog)



NARODENIE PÁNA

Augustus, rímsky cisár, chcel vedieť, koľko obyvateľov má jeho ohromná ríša, preto vydal rozkaz na sčítanie ľudu. Podľa toho každý sa mal tam prihlásiť k súpisu, odkiaľ pochádzal. Každý sa odobral do toho mestačka, odkiaľ pochádzal, aby vykonal svoju občiansku povinnosť.

Aj Jozefa a jeho snúbenku to zastihlo. Aj na nich sa vzťahoval cisárov rozkaz. Vybrali sa do Betlehema, mestačka Dávidovho, lebo pochádzali z jeho rodu.

Do batôžka zabalili najpotrebnejšie veci. Veľa toho nemali, boli chudobní. Jozef posadil Máriu na oslika a vydali sa na ďalekú cestu.

Ťažké, únavné a namáhavé to bolo cestovanie. Ale šli.

Po ťažkých trampotách blížila sa k Betlehemu a hľadajú, či dostanú nocľah, lebo pútnikov bolo veľa, oni už tam nemali príbuzných ani známych.

Zaklopú na jedny dvere. Ani im neotvorili, že oni ani sami nemajú dost miesta. Pýtajú sa k iným, domáca pani už bola ochotná, jej manžel nepopustil. Ani v hostinci nebolo miesta. Všade preplnené.

Pútnický pár už stráca nádej, že u ľudí obsiahne pochopenia, ale klope ďalej, azda sa niekto zmiluje. Ich prosby sú bezvýsledné.

Blížilo sa k večeru. Slnko už zapadlo a ešte nemajú nocľah. Tu ich stretla žena, ktorej muž bol pastierom; sama nemala byt, ale poradila a zaviedla ich na miesto k jaskyniam, kde boli maštale. Pastieri tam naháňali statok na odpočinok. Bolo tam slamy, sena, ale hlavne, boli chránení od dažďa a vetra. Aj prikrývku im požičala.

Aspoň jedna súcitná duša sa našla, ktorá podľa svojich možností pomohla.

Ó, Bože, Pán pánov, Kráľ kráľov, Stvoriteľ sveta, ty si sa natoľko ponížil, že vstupuješ do takého prostredia? Nepochopiteľné pre nás, pre náš ľudský rozum!

Noc jasná, hviezdnatá, ale studená. Pastieri sa poukladali okolo skromného ohníka. Rozprávajú si o vŕšičom. Aj

o tom, ktorého už dávno čakajú: o Mesiášovi. Niektorí z pastierov aj podriemkávajú.

Zrazu sa preberú z driemot. Zjavila sa svetlá, nezvyklá žiara a z výšky počuť krásny lahodný zbor anjelov, ktorí spievajú: „Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“ Myslia si, že sa im to sníva. Pretierajú si oči. Vnímajú. Nad jaskyniami vidia veľkú jasnú hviezdu. Vidno ako vo dne. Zhora počujú hlas, že sa zjavila spása ľudu; prišiel na svet dávno očakávaný Vykupiteľ. Anjel im zvestuje: Nájdete ho v jaskyni betlehemskej uloženého v jaslach. Choďte sa mu pokloniť.

Nemeškajú. Zoberú napochytro, čo majú: hrudku syra, kúsok chleba, mas-

la ručne upletenú prikrývku. A tí najbiednejší sú prví, ktorí nesú prvé vianočné dary a idú sa pokloniť svojmu Pánovi. Je medzi nimi mladík, ktorý chová bieleho baránka. Zoberie jahniatko na ruky, aj on nesie svoj dar Spasiteľovi. Chudobné dary ako chudobní sú aj ich darcovia, ale vďačne, ochotne dávajú z toho mála, čo majú. Našli svätú Rodinu, ako anjel zvestoval. Na ten výjav nemožno zapomenúť. Aj v tej najväčšej chudobe panuje pokoj, súlad, radosť. Narodil sa Syn Boží.

Podme aj my k jaslíčkam! On nepotrebuje veľké dary, len mu obetujeme svoje čisté srdcia. Pokloňme sa Kráľovi kráľov! Zaspievajme anjelský spev: „Sláva na výsostiach Bohu!“

Jozef Erby

Vždy priateľlivý svätec

Svätec milodarov, svätec sociálne slabých a ochranca chudoby, pochádzal z lilyjského kraja. Žil v meste Patara so svojimi zbožnými rodičmi v IV. st.

Vynikal mnohými cnosťami, ale najviac láskou k Bohu, ktorú prakticky prevádzal štedrou rukou a vznešenosťou svojho láskavého srdca. Cirkev mu dala epiteton „svätý divotvorca.“

Vo svätosti skončil svoj milosrdenstvom naplnený život v meste Myra. Jeho sväté pozostatky sú teraz uložené v talianskom prístavnom meste Bari.

Niet chrámu u nás, kde by nebol jeho obraz. Niet gréckokatolíka, ktorý by nepoznal pieseň O kto kto...

Dojemné decembrové večery zanechali v nás krásne a nežné spomienky na toho svätca nášho detstva. V našich srdciach horela radosť. V očiach sa zračila zvedavosť aj strach z vyobliekaného svätca s bielou bradou a batohom alebo košom plným dobrôt. Pochválil aj obdaroval, ale aj napomínal a naše detské duše jasali radosťou nad darmi aj nad pochvalou.

Tento svätec lásky k všetkým ľuďom zapísal sa navždy v našom srdci a spomienky na jeho sviatok nestratili nikdy svoj pôvab krásy, radosti, šťastia. Nevybledli spomienky na krásne svätomikuláškove večery, ktoré boli naplnené atmosférou radosti, naplniacou našu izbu, kde sme s dychtivou nedočkavosťou očakávali bieloobraďého štedrého starca a jeho dary.

Svätomikulášsky večer mal pred-

zvest krásneho spánku, divotvorných, čarokrásnych snov. Tento večer a náš milý svätec urobili z nás deti poslušného, milujúceho Boha, rodičov, súrodencov aj všetkých detí, čo s nami v priateľstve prežívali čisté, nevinné detstvo.

Nálada tohoto večera a detská radosť vymkla sa priestoru našej izby. Utekala k susedovým deťom, našim kamarátom, na miesta našich hier, do školy, do chrámu a držala nás v sladkom zajatí až do Vianoc.

Ako sa k nám prihovára tento svätec svojim vždy živým odkazom dnes?

Tak ako svätý Mikuláš, tento láskavý otec a priateľ všetkých ľudí, budme aj my priateľmi jeden druhému. Každý, vykúpený krvou Kristovou, budme vykúpeními svojho bližného. Uvedomujeme si túto zodpovednosť a povinnosť?

Máme oslavovať len týchto svätých hrdinov, ktorí sú už naveky oslávení? Co nám to pomôže, ak budeme ospevovať týchto veľikánov ducha a sami ostaneme trpaslíkmi?

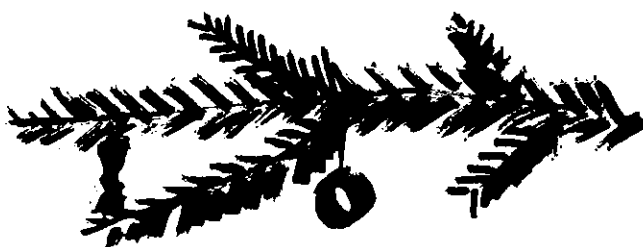
Aký úžitok máme z toho, že máme svätých plných posvätného ohňa a my ostávame chladní?

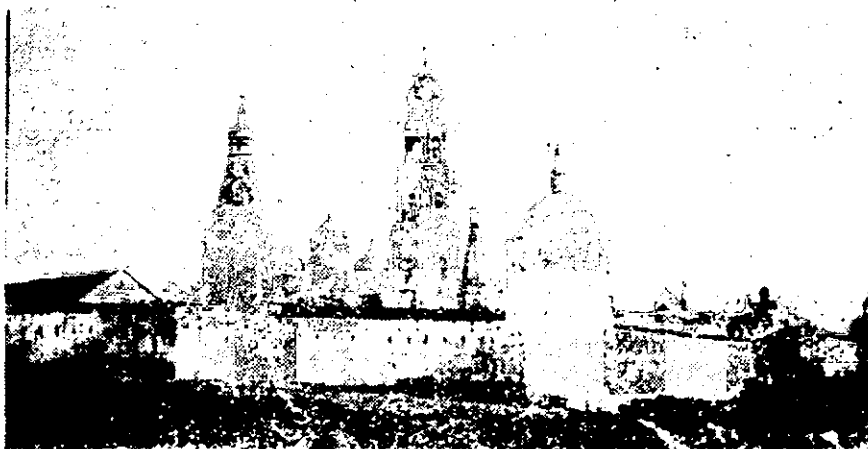
Co získame tým, že budeme obdivovať čistotu svätých a sami sa ponárame v špíne a bahne?

Co nám osoží velebenie ich svätosti, ak sami ostávame zlí?

Očistme svoje srdcia a začnime nový život tým, že náš budúci čas bude naplnený skutočnou prácou duše, vôle, srdca a spojený s rozhodným odhodlaním upevňovať lásku človeka k človeku!

o. BARTOLOMEJ DEMKO





SUZDAL A ZAGORSK V ZSSR patria k najvýznamnejším kultúrno-staviteľským a historicko-umeleckým rezerváciám nielen v samotnom Sovietskom zväze, ale na celom svete. Starostlivosťou sovietskej vlády sú tieto prevládajúce pamätníky ruskej kultúry, prevažne cirkevného charakteru, pozorne opatrované i bohato vyhľadávané odborníkmi i ostatnými početnými návštevníkmi z domova i zahraničia. Mesiac priateľstva, ktorý každoročne u nás v tomto čase prebieha, je vhodnou príležitosťou k tomu, aby sme s úprimnou úctou spomenuli veľké kultúrne bohatstvo bratskej zeme, ktorá i v oblasti ochrany a úcty k veľkým pokladom minulosti je pre nás povzbudzujúcim a príkladným vzorom!

XIV. KONGRES BYZANTSÝCH ŠTÚDIÍ sa konal v tomto roku v Bukurešti za účasti vyše päťsto byzantológov z 30 štátov. Na kongrese boli prítomní aj byzantológovia zo Sovietskeho zväzu a Československa.

ANNA KLAZAROVÁ, zaslúžila riaditeľka kapitulného chóru v pamätnej Starej Boleslavi a vdova po vynikajúcom hudobnom pedagógovi, organizatovi a hudobníkovi Jozefovi Klazarovi, dožila sa v nedávnych dňoch požehnaného veku 75 rokov. V cirkevných službách pôsobí vyše pol storočia. Staroboleslavský kapitulný chór za svojej dlhoročnej požehnanej činnosti mal vo svojom repertoári i jedinečne nacvičené staroslovienske bohoslužobné liturgické zbory, ktoré úspešne predvádzal pri bohoslužbách v staroslovienskom jazyku. Stará Boleslav totiž patrí k tým niekoľkým privilegovaným farnostiam, ktoré na sviatky zemských patrónov českých majú právo slúženia sv. Liturgie-omše v starosloviencine.

V **SPIŠSKOM MÚZEU** v Levoči usporiadali zaujímavú výstavu vzácných dokladov staršej i novej histórie Spiša, ktorá podáva svedectvá o 700-ročnej existencii spišských miest. Výstavu dopĺňa veľa pozoruhodných kult.-historických pamiatok.

CHRÁMOVÝ KONCERT z diela Simona a Františka Brixiho usporiadali dňa 14. septembra t. r. v priestoroch v starobyľom malostránskom chráme sv. otca Mikuláša v Prahe. Na orgáne hral prof. Otto Novák, na cembalo Fr. X. Thuri. Okrem sólistov účinkoval na tomto veľmi úspešnom koncerte aj vynikajúci Dómský zbor veľchrámu sv. Víta pod vedením svojho zaslúžilého dirigenta prof. dr. Jaromíra Hrušku.

FILM O KRÁSE BAROKA nakrútil režiser P. Ruttner so sprievodom barokovej hudby. Film približuje barokové pamiatky v Čechách, charakterizované umeleckými dielami zo všetkých oblastí umeleckého snaženia i jeho výraznými znakmi.

V **MÜNSTERU** vydali gramofónovú mikroplatňu, ktorá na obale má text modlitby, kým sama obsahuje zhudobnené moderné modlitby a duchovné piesne v modernej instrumentácii.

SLOVO — časopis gréckokatolíkov. Vychádza raz mesačne. Redakcia a administrácia Košice, Moysešova 50. Vydáva spolok sv. Vojtecha v Trnave v ČN. Rediguje dr. Emil Korba. Uzavierka čísla je 1. v mesiaci pre nasledujúce číslo. Neobjednané rukopisy nevraciam. Tlačia Dukelské tlačiarne, n. p., Prešov. Pov. SUTÍ č. 245/69-sekr. z 20. VI. 1969. Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky do zahraničia prijíma Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. Cena jedného výtlačku 2 Kčs.

Knihy

KELETI KERESZTÉNYSÉG, KELETI EGY-HÁZAK, t. j. Východné kresťanstvo, východné cirkvi — je názov vyše päťstostránkového diela prof. ThDr. Imricha Timku, dekana Teologickej akadémie v Budapešti. Autor — sám gréckokatolík — pozná spiritualitu východných cirkví, zahĺbil sa do problematiky ich vývoja a podáva pomerne ucelený obraz vzájomných vzťahov medzi východnými cirkvami a západnou Cirkvou. Neobchádza ani najpálčivejšie historické skutočnosti (napr. rok 1054) a to vždy zo stanoviska Kristovho prislubu o jednom stáde a jednom pastierovi. Zvlášťnu pozornosť venuje autor vzťahu maďarského kresťanstva k východnej i západnej Cirkvi. Dielo je písané prístupným štýlom a resumé je v ruštine a angličtine.

SEDLIACKÉ POVIEDKY od nórskeho spisovateľa a veľkého priateľa Slovákov z čias bojov za národnú slobodu, vydalo nakl. Slovenský spisovateľ v preklade L. Obucha a V. Turčányho. Doslov napísal R. Kejzlar. Str. 552. Cena 38 Kčs.

POZVANIE DO BÁSNE od nášho literárneho kritika St. Šmatláka je knihou, na stránkach ktorej stretávame sa s poéziou Miroslava Váika a Milana Rúfusa. Vydala Smena. 245 str. Cena 12,50 Kčs.

AKO SI ZARIADIME BYT? — Kolektívne dielo významných odborníkov z NDR o najdôležitejších otázkach bývania a bytovej kultúry. Veľmi praktická a poučná publikácia. Vydalo nakl. Alfa. 152 str. Cena 39 Kčs.

KRÁSY A BOHATSTVO NAŠEJ VLASTI odhaľujú početné publikácie, venované jednotlivým mestám a krajom Slovenska. Sú to publikácie: Spiš (autor prof. Plicka), Slovensko z vtáčej perspektívy (Vasiliak), Tatry v zime (Nehera — Roubal), Pieniny (Koštiar), Gemer (Gregor), Gader (Dérier), Trenčín—Tr. Teplice—Nové Mesto n. Váhom (Hajduch) a iné, ktoré vydalo nakl. Osveta v Martine.

Vo Vydavateľstve Slovenskej akadémie vied vujde ešte v tomto roku reprezentačné dielo S. Kovačevičovej a B. Schreiberovej pod názvom **EUDOVÉ PLASTIKY**.

Knihy obsahuje vyše 150 farebných a čiernobielych reprodukcii sošiek svätých, ktoré sú jedinečným dokladom rezbárskych prác starých ľudových umelcov. Textová časť dr. S. Kovačevičovej, CSc. pútavou formou odкрýva motívy, ktoré viedli ľudového umelca k tvorbe týchto vzácných drevených sošiek, ich funkciu a poslanie v duchovnom živote nášho ľudu, ako aj ich miesto v materiálnej kultúre slovenského folklóru. Strán 304 — viaz. Kčs 115,—. Knihu si môžete objednať na adrese: Vydavateľstvo SAV, Klemensova 27, Bratislava.